

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНСИЭЛИ

2014 сыл
Ахсынны
20 күнэ
Субюта
№170-171 (10227)

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улуунун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастыг хаһыата»

Улуус нэһиликтэригэр

«Ленскэй нэһилиэк» МТ дыа-
халтата (баһылык Новгородов
А.Г.) 2013 сылтан 2017 сыллаах-
ха диэри хаарбах дьиэлэртэн

САҢА ДЬЫЛЫ — САҢА ДЬИЭБЭ

көһөрүү программатын онорон
бастагы үлэтин саҕалаан Ойу-
унускай уулуссаҕа икки 3 этээ-
стээх 34 квартиралаах дьиэлэри
туттаран үлэбэ киллэрэн эрэл-
лэр. Ол курдук Ленскэй нэһи-
ликкэ хаарбах туруктаах 24
дье баар. Ол дьиэлэртэн 2017
сылга диэри эбии дье тутан ба-
рыларын көһөрүөхтээхтэр.

Бу программа чэрчитинэн ах-
сынны 10 күнүгэр тэн ииннээх
квартиралары сэрбэйдээһин
бэрээдэтинэн «Ленскэй нэһи-
лик» МТ баһылын солбуйааччы
Федоров Павел Львович пред-
седателлээх комиссия үлэлээн
үллэһинилэр. Дьиэлэргэ Чер-
нышевская уулусса 24, 31, 37, 41
№-дээх, Колмогорова 10 №-дээх,

Хатырык нэһилигин баһы-
лыга А. Пинигин саҕа пекар-
ня оноттороору кэпсэтии быта
сылдыар. Ол курдук, былаан бы-
һыгынан эргэ таас баанньыкка
аныгы ирдэбилгэ эппиэттиир,
пекарня эрэ буолбакка атын аһы
онорор сыахтары астарар была-
аннаах.

Улууспутугар республика
ийинээһи «Опорный пункт ЗОЖ»
дизн чөл олох программатынан
Түбө, Хатырык, Партизан нэ-
һиликтэригэр сылдан арыгы
атыгытын, общественной үлэни,
бэрээдэги, нэһилиэк иһинэн
ытыттылар араас тэрээһиннэ-
ри о.д.а. бэрэбиэркэлээтилэр. Бу
күннэргэ Намгазстрой молодеж-
най кварталга 7 дьиэни гаас си-
тимигэр холбоуохтаахтар.

Баһылык солбуйааччыта Н.
Кларов бу күнүгэр 1 Хомуста-
ах, Хамаҕатта нэһиликтэрин
муниципальной тэриллии үлэ-
һиттэрин кытары республика-
тааҕы муниципальной сулууспа
быраабы үөрэтии уонна тэрээһин
үлэ ытыттылыгытыгар методиче-
скай үөрэхтээһингэ сырыт-
тылар. Онно улахан болҕомтону
хас биридий муниципальной тэ-
риллии ыты иитиигэ, бэрээдэги
тутуһуннарыыга уурбуттар.

Прокуратура үлэтин чэр-
читинэн нэһилиэкпит дыаһал-
татыгар нормативно-правовой
акталары, гражданныр заявле-
ниеларын көрүүгэ бэрэбиэркэ
ытытылына. Манна дыаһалта

Ленина 2, 2/1 №-дээх, Аммосо-
ва 39 №-дээх, Строительная 2
№-дээх дьиэлэрин олохтоохто-
ро көһүөхтэр. Онон Ойуунускай
уулуссатыгар тутуллубут дье
квартиларын хаһаайыттары ба-
һаарылына. Дьиэлэр былаан

быһыгытынан ахсынны ый бү-
түүтүгэр бүтүөхтээхтэр. Бу үлэ
бириэмэтигэр бүтүөһүнэ олох-
тоохтор саҕа дьиэбэ саҕа ды-
лы көрсөр үөрүүлээх күннэрэ
төсхөйү.

С. АРГУНОВ

специалистара М. Слепцова, А.
Попова онорор докумуоннара
чуолкайа уонна бэрээдэктээбэ
бэлиэтэннэ.

Баһаарынай чаас салайаач-
чыта В. Дьяконов этэринэн
пекарняга уот турбутугар уу
кутар массына (водовоз) хойу-
таан кэлбитин түмүгэр бүтүннүү

ны (цистерната улаханнан,
«пенообразователлааһын») Хатырыкка биэрэллэригэр
дыаһалта өттүттэн күүс-көмө,
көрдөһүү, кэпсэтии ытытталла-
рыгар баҕа санаатын тириэртэ
уонна олохтоох дыаһалта баһа-
арынай чаас аһыллыгыта 15 сы-
лынан биэрбит сертификатыгар
махталын эттэ.

УУС-АЛДАНҢА - «ХОМУС КЫРДАЛА»

умайбытын быһаарбыттары
эттэ. Нэһилиэккэ элбэх тарил-
тэлэр баалларын, чугастаабы,
өрүс уңуордаабы нэһиликтэ-
ри хааччыйалларын бэлиэтэ-
эн туран Хамаҕаттаҕа бэрил-
либит «Урал» спецмассына-

Ахсынны 6 күнүгэр Уус-
Алдан улуунун 2 Лөгөй нэһи-
лигэр бэһис төгүлүн ытытты-
лыбыт «Хомус кырдала — 2014»
дизн республикатааҕы күрэххэ
Тааттаттан, Горнайтан, Чурап-
чыттан, Уус-Алдантан, Намтан
8-15 саастарыгар диэри оҕолор
кытыннылар. Манна Хатырык-
тан Диана Обутова салайааччы-
лаах 7-8-9 кылаас үөрэнээччи-
лэрэ (12 оҕо) «Добун» дизн ан-
самбылланан кыттан кэллилэр.
Бөлөбүнэн толорууга үһүс исти-
пэннээх дипломант, ону таһынан
«Гражданскай килбиэн» бэлиэ
хаһаайына Константин Данилов
анал бирийдийн ситиһэн кэлли-
лэр. Оттон бириддиэлэн толору-
уга Аида Стручкова үһүс исти-
пэннээх дипломант буолан кэллэ.
А. КУЛИЧКИНА,
Хатырык
Хаартыскаҕа:
3 истиэпэннээх дипломант
А. Стручкова уонна
салайааччы Д. Обутова

Кини - киниэхэ

МАХТАЛБЫТ МУГУРА СУОХ

«Строительная» микроучастокка бу сыл Ленскэй уулуссаты-
гар уу турбата тардыллан олохтоохтор үөрүүбүт улахан. Бэрт
өрдөөбүттэн туруорсубут туруорсуубутун ылынаннар депутатпыт
Гоголева Анна Петровна, «Ленскэй нэһилиэк» МТ баһылыга Ново-
родов Андрей Григорьевич, Федоров Павел Львович кыһамныыла-
рынан, өйбүллэринэн, сыралаах үлэлэринэн ситиһиллэн махтал-
быт мугура суох.

Быһыл кыһын Ленскэй уулуссаҕа сырдатар лаампаларбыт алды-
наннар харанаҕа харбылаһа сылдьыбыппыт. Бу күннэргэ лаампа-
ларбыт холбононор сырдааммыт үөрүүбүт өссө үрдээтэ. Кыһынны
тымныыга, харанаҕа уулуссаларбыт сырдыктара наһаа абыралла-
ах, сырдыктан сүргэ көтөбүллэр, санаа сырдыр. Бу ааспыт сайын
ытыттылыбыт спартакиадабыт ситиһиллээхтик аһан үлэ бөбө баран,
Наммыт кизэркэйэн, элбэх үтүө, кэрэ өйдөбүллэрдээх сылбыт аһан
эрэр. Село дыаһалтатын үлэһиттэрин ааттарыгар элбэх махтал тыл-
лар иһиллэллэрин истэбит уонна бары көрө-билэ сылдьабыт. Нам-
мыт өрүү бу сылга курдук тупсарылла, кизэркэйэ, үөрдэ туруохтун!
Бары үлэһит дьонго барҕа махталбытын тиэрдэн туран, кэлэн
иһэр Саҕа Дьылынан эбэрдэлибит! Барыгытыгар кытаанах, бөбө
доруобуйаны, үлэһитигэр үрдүк ситиһиллэри, дьоллоох, эйэлээх
олоҕу баҕарабыт!

«Строительная» түөлбэ бары олохтоохторо

Былаас уонна общество

Ахсынны 16 күнүгэр улуус общественной сэбиэтин учурааттаах
мунһаҕар үс боппурус көрүлүннэ. Ол курдук, бастатан «Ленскэй
нэһилиэк» МТ баһылыга А.Ф. Шестаков аатынан сынныалан кини-
инин үлэһиттэрин ахсаанын сарбыйан туран дьон-сэргэ айар дьо-
дурун, киһи кутун-сүрүн сайыннарар, бөбүгөтөр Олонхо киинин
тэрийэр туһунан дыаһала сокуонга сөп түбэһитин уонна киһи
үлэһит быраабын төһө арааччылырын ырытыы, иккиһинэн
«Сахатранснефтегаз» ААО УГРС Намнааҕы учаастага Кыһыл
Дэриэбинэ Осипова Мария Петровна дизн ийэлээх ыаллар га-
астарын быспыта төһө ураннааһын ырытыы, үсүһүнэн улууска
саастарын ситэ илик оҕолор бырааптарын көмүскээһин туругун
туһунан кэпсэтии барда.

ДЬОН БЫРААПТАРЫН АРАҢАЧЧЫЛААН

Бастагы боппуруска Ленскэй нэһилиэк баһылыга А.Г. Ново-
родовка улуус киинигэр Олонхо киинин сатаан салайан, иилээн-
саҕалаан, олонхоҕо сыһыаннаах, төрүт культураҕа идэтибит дьону
булан, туруоран үлэлэттэххэ нэһиликкэҕэ улахан туһалаах буола-
ра бэлиэтэннэ. Ол эрэри, саха омук итэҕэлэ этэринэн, манньк үтүө
дыала биир эмэ киһиэхэ куһаҕан өттүнэн сабыдыаллаах буоллаһына
төрдүттөн сатаммата көстөн турар суол. Оттон манна сыһыаннаах
баһылык дыаһалын быһыытынан А.Ф. Шестаков аатынан сынныалан
киинигэр үлэһити сылдьар 9 специалиһы кыс орто үлэттэн уура-
тыллыахтаахтар, оччотугар бу 9 ыал оҕолор улахан охсуу тахсын
сөп, ол иһигэр кыра оҕолоох, соҕотох иитимнэлээх ыаллар ыарахан
балаһыаннаҕа түбэһиэхтэрэ.

Мань барытын учуоттаан Ленскэй нэһилиэк баһылыга А.Г. Ново-
родовка дьону үлэтэ суох хаалларар, сокуоннай суох дыаһалы
көтүрүригэр этии киллэрдит. Олонхо киинин саҕалыы толкуй-
даан, эбии үлэ миэстэтин таһааран саха омук культурата салгыы
сайдарын туһугар атын суоллары тобулан быһаарарыгар сүбэлэннэ.

Иккис боппуруска «Сахатранснефтегаз» ААО УГРС Намнааҕы
учаастагар Кыһыл Дэриэбинэ олохтообу Осипова Мария Петровна
дизн ийэлээх ыаллар гааһы сыһа туһаналларын түмүгэр (хочуол-
лар алдыаммытынан) тус бэйэлэригэр куттал суох буолуутун ха-
аччыйар инниттэн гааһы быспыта РФ правительствотын Уурааҕар
сөп түбэһэрэ бэлиэтэннэ. Ол эрэн билигин бу ыал гаас хочуолла-
ра үлэлээбэт буолан ас астанар газовой билииттэнэн сылытынарга
күһэллэбиттэрэ чуолкайданна.

Онон УГРС Намнааҕы учаастагы салайааччытыгар А.Н. Юмша-
новка бу ыал оҕолор 4 квартиралаах дьиэтигэр атын 3 квартираҕа
олорор ыалларга гаастан саахалланыы куттала үөскээбитин туо-
ратар инниттэн бу ыал хочуола үлэлээбэт төрүөтүн быһааран, ону
туоратан суһаллык гааска холбуур үлэни онороллоругар этии кил-
лэрдит. Оноуоха тэрилтэ салайааччыта А.Н. Юмшанов бу этиини
ылынан толорорго бэлэмин биллэрдэ.

Бал дьэтигэр көнүлэ суох кирири сатамматын учуоттаан бу
дьебэ оҕолор ыаллар малларыгар уонна тус олохторугар куттал
үөскээбэтин инниттэн быраабы харыстыыр органнар — суут, про-
куратура уонна полиция — сокуонунан бэриллибит бырааптарын
толору туһунан УГРС учаастага дьонго кутталы суох онорор үлэ-
тигэр көмөлөһүөхтэрэ дизн эрэнэбит. Мань таһынан УГРС учаастага
ыалларга хочуоллар турбаларын уонна вентиляционнай каналларын
ирдэбилгэ эппиэттиир гына онорор быраапка лицензия ылаары сыл-
дыалларын уонна гаас хочуолларын автоматикалара, атын да агре-
гаттара алдыаннахтарына дьонго куттал суох буолуутун хааччый-
ар инниттэн саппаас чаастар бэйэлэригэр баар буолалларын, дье
иһинээҕи гаас ситимэ алдыаннаһына өрөмүөннүүр үлэни түргэтэтэр
туһугар үлэ ытыттыларын сибидиэннээҕэ ыллыбыт.

Маньк үлэни «Сахатранснефтегаз» ААО УГРС Намнааҕы уча-
стагы үлэһиттэрэ дьон-сэргэ туһугар кыһамныыларын ууралларын
быһыытынан бэлиэтибит. Былаас уонна өнгөнү онорор тэрилтэлэр
дьон-сэргэ туһугар үлэлэригэр көмө быһыытынан оноруллубут өнө
кэмигэр төлөнөн иһэр өссө үчүгэй буолуон сөп. Ол иһин оноруллу-
бут өнө иһин кэмигэр төлөнөн иһини ситиһэллэригэр нэһиликтэр
баһылыктара уонна өнгөнү онороччулар ыкса сибээс олохтоон биир-
гэ үлэһитлэригэр этии киллэрэбит.

Үһүс боппуруска саастарын ситэ илик оҕолор бырааптарын
араҥаччылаһын туругун туһунан общественной сэбиэт дье кэргэн
уонна оҕо бырааптарын көмүскүүр комиссиятын председателэ Л.М.
Маркова билиһиннэрдэ. Кини Хомустаах 2-с нэһилигэр буолтуб
түбэлтэбэ 13 эрэ саастаах оҕо улаханньк эмсэбэлээбитин туһунан
иһитиннэрдэ. Бу түбэлтэбэ буруйдаахтар сокуонунан көрүллэр эп-
ипэтинэскэ тардылалларыгар битэ эрэллээхпит.

Манан сибээстэн быраабы харыстыыр органнар — суут, про-
куратура, полиция үлэһиттэригэр, доруобуйа харыстабылын үлэ-
һиттэригэр, нэһилиэк баһылыгар, оскуола коллективыгар уонна
олохтоохторго манньк этии киллэрдит.

Билигин сүрүн боппурус эмсэбэлээбит оҕону көмүскээһингэ,
киһиэхэ көмөнү онорууга туһаайылыахтаах дизн бэлиэтибит.
Маньаха быраабы харыстыыр органнар тустаах сокуоннарынан
салайтаран бу оҕону государство көрүүтүгэр, көмүскэлигэр ылы-
ахтары сөп. Ол эрэн ити боппурус быһаарыллара балаҕа бири-
эмэни эрэйиллэрэ өйдөнүллэр, онон эмсэбэлээбит оҕо балыһаттан
таһарыгар кини дьылҕатыгар нэһилиэк баһылыгын салайытынан
оскуола коллективын үлэһиттэрэ уонна нэһилиэк олохтоохторо бы-
һаччы кыттыны ылан көмөлөһөллөрө саха омук сиэригэр-майгы-
тыгар сөп түбэһэр үтүө дыала буолуо этэ.

Улуус салалтата уонна оҕо быраабын көмүскүүр анал сулуу-
спалар үлэһиттэрэ бу үлэбэ кыттыны ылыахтара дизн эрэлбитин
биллэрэбит. Оттон общественной сэбиэт өттүттэн бу ытыттылаахта-
ах үлэбэ общественной хонтуруола Л.М. Маркова салайааччылаах
дье кэргэн уонна оҕо быраабын көмүскүүр комиссия чилиэннэрэ
быһаччы оноруохтара.

С.И. ТОСКИН,

СР общественной палататын чилиэнэ, «Нам улууһа» МТ
общественной сэбиэтин председателэ

СУРУТУУ - 2015

«Энсиэли» хаһыакка
сибээс отделениеларынан,
общественной суртааччы-
ларынан 2015 сыл бастагы
аңарыгар сурутуу ытытты-
лар.

6 ыйга — 489,12 солк.,
3 ыйга — 243,06 солк.,
1 ыйга — 81,02 солк.
Хаһыат индексэ —
P0005, нэдиэлэбэ иккитэ
тахсар.

«ЭНСИЭЛИ»
Нам сонуннара -
манна эрэ!

Хаһыат индексэ — P0005,
нэдиэлэбэ иккитэ тахсар.

**Улуу Кыайы
70 сылын көрсө**

Ааспыт нэдиэлэҕэ Дьокуускайга 1941-45 сыллардаах Аҕа дойду Улуу сэриитигэр Кыайы 70 сылыгар анаммыт «Ветераннар түмсүүлэрэ» — общественно-социальный сөмөбүлүр, хамсар күүс» диэн ветераннар үлэлэрин иили-садалы сылдыааччылар (актып) бастакы Форумна икки күн устата буолла.

Всё о пенсионной реформе

**КАКИЕ НОВОВВЕДЕНИЯ
ЖДУТ НАС В 2015 ГОДУ?**

С 1 января 2015 года в России вводится новый порядок формирования и расчета пенсии в системе обязательного пенсионного страхования. Важно понимать, что новая пенсионная формула напрямую не касается нынешних пенсионеров и тех, кто вышел на пенсию в 2014 году, и что ни при каких обстоятельствах их пенсия не будет уменьшена.

Новая пенсионная формула

С 1 января 2015 года страховая и накопительная часть пенсии становятся самостоятельными видами пенсий, а расчет страховой пенсии будет осуществляться по новой формуле.

Сформированные за каждый год пенсионные права граждан фиксируются в индивидуальных пенсионных коэффициентах-баллах. На момент выхода гражданина на пенсию баллы за каждый год суммируются и умножаются на стоимость балла, которая ежегодно устанавливается государством. Максимально за год можно заработать 10 баллов (для тех, кто отказался от формирования накопительной пенсии в пользу страховой пенсии) или 6,25 (для тех, кто формирует страховую и накопительную пенсию). В 2015 году они составят 7,39 и 4,62 соответственно. Условие назначения страховой пенсии по старости — наличие не менее 30 баллов, сформированных в течение трудовой жизни (в 2015 году — 6,6 баллов). Эти значения будут введены постепенно, поэтапно увеличиваясь с каждым годом.

К получению прибавляется фиксированная выплата — это гарантированная сумма, которую государство устанавливает к страховой пенсии в фиксированном размере. Все это дает общий размер будущей страховой пенсии. Трудовые пенсии, назначенные до 1 января 2015 года, пересчитываются по новой формуле. Обращаться в пенсионный фонд России для этого не нужно. При этом размер пересчитанных пенсий не уменьшится. Пенсионная реформа не меняет порядок формирования социальных пенсий, пенсий по государственному пенсионному обеспечению и накопительной пенсии.

Все взносы — на страховую пенсию

Страховые взносы работодателей в полном объеме направляются на формирование и финансирование страховой пенсии. Соответственно те взносы, которые в 2015 году должны были пойти в накопительную составляющую, увеличат пенсионные права граждан в распределительной составляющей. Дополнительная пауза в переводе пенсионных накоплений в 2015 году взята для того, чтобы повысить защищенность пенсионных накоплений и гарантировать их сохранность. В 2015 году завершается реорганизация НПФ, которые пройдут процедуру акционирования и войдут в систему гарантирования. Если негосударственный пенсионный фонд не пройдет указанную процедуру и не войдет в систему гарантирования, то пенсионные накопления граждан, доверившим ему свои накопления, будут переданы в пенсионный фонд России, а НПФ прекратит заключать с гражданами новые договоры обязательного пенсионного страхования. В дальнейшем гражданин сможет решить: оставить эти средства в государственной управляющей компании Внешэкономбанк или перевести их в другой НПФ, получивший разрешение от Банка России и вступивший в систему гарантирования.

Для работодателей

Предельная величина базы для начисления страховых взносов на обязательное пенсионное страхование нарастающим итогом с начала расчетного периода составит в 2015 году 711 000 рублей. Кроме того, среднесписочная численность работников организаций, отчетность которых представляется в ПФР исключительно в электронном виде, снижается с 50 до 25 человек. Таким образом, если среднесписочная численность сотрудников, которым производятся выплаты, превышает 25 человек, то отчетность по страховым взносам представляется в форме электронного документа с электронной подписью.

Сумму страховых взносов, подлежащую перечислению в соответствующие государственные внебюджетные фонды, работодатели должны определять точно — в рублях и копейках. До 2015 года сумму страховых взносов, подлежащую перечислению в соответствующие фонды, определяли в полных рублях.

Также с 2015 года с выплат иностранным гражданам и лицам без гражданства (за исключением высококвалифицированных специалистов), временно пребывающим на территории РФ, начисляются пенсионные взносы вне зависимости от срока действия заключенных трудовых договоров.

Для самозанятого населения

В 2015 году индивидуальные предприниматели, адвокаты, нотариусы и другие физические лица, уплачивающие страховые взносы в фиксированном размере и чья величина дохода превышает 300 тыс. рублей, впервые уплачивают 1% от суммы превышения величины дохода за расчетный период. Этот 1% необходимо уплатить не позднее 1 апреля, следующего за отчетным годом.

Напомним, с 2014 года размер страховых взносов на обязательное пенсионное страхование для самозанятого населения, чья величина годового дохода за расчетный период не превышает 300 тысяч рублей, рассчитывается исходя из одного МРОТ: 1 МРОТ x тариф x на 12 месяцев. Для лиц, чей доход превышает 300 тысяч рублей, размер страхового взноса на обязательное пенсионное страхование вычисляется по формуле: 1 МРОТ x ТАРИФ x на 12 месяцев и дополнительно 1% от суммы доходов, превышающих 300 тыс. рублей. При этом сумма страховых взносов в фиксированном размере уплачивается не позднее 31 декабря текущего календарного года. Главы крестьянских (фермерских) хозяйств уплачивают страховые взносы за себя и за каждого члена крестьянского (фермерского) хозяйства независимо от величины дохода в размере, рассчитанном по формуле: 1 МРОТ x ТАРИФ x 12 месяцев.

Кстати, сумма подлежащих уплате страховых взносов не может быть больше величины, определяемой как увеличенное в 12 раз произведение восьмикратного минимального размера оплаты труда, установленного федеральным законом на начало финансового года, за который уплачиваются страховые взносы, и тарифа страховых взносов.

Периоды в стаж — за четвертого ребенка тоже

С 2015 года в страховой стаж включается период ухода из родителей за детьми до достижения ими полутора лет, но в общей сложности не более шести лет. До 2014 года компенсировались три года вне зависимости от того, сколько детей воспитывает родитель. С 1 января 2014 года в стаж были включены периоды ухода одного из родителей за каждым ребенком до достижения им возраста полутора лет, но не более четырех с половиной лет в общей сложности. По новым правилам расчета страховой пенсии, за нестраховые периоды начисляются пенсионные баллы. Если гражданин, к примеру, в период нахождения в отпуске по уходу за ребенком работал, то у него будет право выбирать, какие баллы использовать при расчете своей пенсии: за работу или за нестраховой период.

- 1,8 балла — один год отпуска по уходу за первым ребенком
- 3,6 балла — один год отпуска по уходу за вторым ребенком
- 5,4 балла — один год отпуска по уходу за третьим и четвертым ребенком.

**ВЕТЕРАННАР —
КЭСКИЛИ ТҮСТЭЭЧЧИЛЭР**

цияларынан сүбө муннахтар буоллулар. Сэттэ секцияҕа арахсан уонтан тахсалы дакылааты иһиттибит. Кыттааччылар элбэх ыйгытылары биэрдилэр, республика салалтатыгар туруорсар этиилэри онортоотулар.

Форум иккис күнүгэр түмүктүүр пленарнай муннах буолла. Бу муннаҕы ветераннар республикатааҕы сэбиэттэрин председателэ Б.Д. Слепцов, СР социальной үлэһиттэрин союһун бырабылыанньатын председателэ Н.Н. Пахомова, СР правительствотын председатели солбуйааччы А.Ю. Соловьев, СР социальной сайдыыга уонна үлэҕэ министрэ А.Н. Дружинин

политикатыгар, туризм уонна предпринимательство дьыалаларыгар, спорт министерстволарыгар, РФ Саха сиринээҕи юстициятын министерствотыгар, юстиция государственной комитетыгар, СР Общественной палатыгар туһаайыллыбыт элбэх этиилэрдээх, туруорсуулардаах резолюцияны ылыннылар.

Форум кыттыылаахтарын «Дьокуускай саастаах дьонун үһүс сүһүөх оскуолата» диэн ветераннар общественной тэрилтэлэрин художественной самодетельноһун кыттыылаахтара бэртээхэй концерты туруоран сэргэхситилэр.

Бастакы күнүгэ секциялар быстарыгар ветераннар Е. Ярославский аатынан история уонна культура музейыгар уонна М.К. Аммосов аатынан ХИ-ФУ пединститутун музейыгар экскурсияҕа сырыттылар. Кизһэ Суорун Омоллоон аатынан Саха государственной Оператын уонна балетын театрыгар Саха сирин композитордарын союһун 35 сылыгар анаммыт тэрэһингэ кыттан, композитордар айбыт айымньыларынан туруоруллубут концерты көрдүлэр.

И. ИВАНОВ

Бу Форумна республика 26 улуһунтан уонна 2 куораттан 400-кэ ветеран, социальной үлэһиттэр, нэһиликтэр баһылыктара, ыччат тэрилтэлэрин уонна коммерсианан дьарыктамат общественной тэрилтэлэр бэрэстэбииттэлэрэ кыттыны ылылар. Биһиги улууспуттан улуус ветераннарын сэбиэтин председателэ С.Д. Кобякова салайааччылаах 21 киһилээх бөлөх сырытта.

Форум бастакы күнүгэр сек-

салайан ыгыттылар. Секциялары салайан ыгыттылар салайааччылар ветераннар тугу туруорсубуттарынан, туох этиилэри киллэрбиттэрин туһунан иһитинэриилэри онордулар. Киэнг кэпсэтиилээх икки күннээх муннах — Форум кыттыылаахтара СР ситэриилээх былаас государственной органнарыгар, улуустар, куораттар дьаһалталарыгар, СР үлэҕэ уонна социальной сайдыыга, доруубууа харыстабылыгар, үөрэхтэһингэ, ыччат уонна дьыэ кэргэн

Ким дьарыктаах — ол дьоллоох

2014 сыллаахха дьарыктаах буолуу киининэн пенсионердары идэҕэ үөрэтти тэриллибитэ. Мань үөрэтэр-производственной комбинат ытар. Намнааҕы үөрэтэр-производственной комбинат (дир. Кириллина Н.Е.) тэриллибитэ быйыл 20 сылын туолла. Манньк комбинаттар республика үрдүнэн үстэр эрэ, ол курдук Нерюнгри куоракка уонна Чурапчыга бааллар уонна республика үрдүнэн үлэтэ суохтары араас идэҕэ уһуйаллар. Холубур, Намнааҕы комбинат 18 араас идэлэргэ улуус олохтоохторун эрэ буолбакка, республика араас муннуктарыгар сайаапка быһытыннан тийээн үс ыйга тийэ үөрэтэллэр. Нам нэһиликтэрэ эмиз сайаапка биэрэллэр, оччоҕуна преподавателлэр тийээнэр миэстэтигэр үөрэтэллэр.

Биһигини, бизе пенсионеры, икки нэдиэлэ устатыгар кылынан дьарыкка үөрэппиттэрэ. Уһууааччыбыт — республика үөрэтириитин туйгуна Карамзина Татьяна Алексеевна. Аан бастаан кылы бөлөмнииргэ, ыраастыырга, сууйарга, тарыырга, ылдыырга, наардыырга үөрэппитэ. Ол кэнниттэн өрүү, кылы хатыы араас ньымаларын баһылаан баран, араас онһукурга кирибиппит: дэйбири, түбүтүөйкэлэри, сэлээппэлэри, олбохтору, массажердары,

**БЫАР КУУСТАН
ОЛОРБОККО**

сувенирдары ода онорор ньымаларын кэпсээн, көрдөрөн арыйда. Татьяна Алексеевна эйэ-бэс майгылаах, сымнаҕас сыһыаннаах. Үөрэтэрэ өйдөнүмтүө, тийимтиэ буолан син түргэнник үөрэннибит. Биһиэхэ суох буоллаҕына, бэйэтин матырыйаалыттан көрсөн, хайдах туттарбытын көрө сылдьан ыйан-кэрдэн, көнөрөн үгүскэ үөрэннибит, элбэҕи сатаатыбыт.

Икки нэдиэлэ үөрэнэн, түмүккэ быыстапка тэрийэн, онһукутарыт биһирэнэн, сертификат ылыбыт. Татьяна Алексеевна туоска эмиз үөрэтэр. Ордук ситиһилээхтик үлэлэрэ уустугунан, хаачыстыбалааҕынан Валентин, Тамара Васильевтар республикаҕа да биллэр буоллулар. Билигин кинилэргэ тэрилтэлэртэн, араас коллективтартан сакаас кириэр.

Татьяна Алексеевна республика үрдүнэн үөрэппит дьонун муннаһын «Туос тойдуу» диэн бөлөх тэрийбит. Манньк ааттаах хоһоону Васильев Валентин айбытыгар Татьяна Кириллина мелодия суруйан, билгин бу ырыа биһиэхэ гимн буолла. Үөрэнэн бүтэн быыстапка тэрийбиппитигэр улуус араас нэһиликтэриттэн Татьяна Алексеевна үөрэнээччилэрэ кэлэн бэйэлэрин

үлэлэрин көрдөрбүттэрэ. Билигин бары бу бөлөххө бааллар, бэйэлэрин онһукутарын көрдөрүллэр, туохтары да кистээбэккэ аһаҕастык тугу сатыылларын, кыайалларын сүбэлээн-амалаан биэрэллэригэр улахан махтал. Саха дьахтара наһаа да сатабыллаах, баай фантазиялаах буолар эбит диэн киэн туттабын, үөрэҕин, дуоһууабын.

Киһи үйэтин тухары туохха эрэ үөрэнэр. Пенсияҕа тахсан, иллэнсийбиччэ өссө тугу эрэ сатаабыт, онорбут киһи диэн баарабын. 2014 с. үлэтэ суох пенсионердары бастакы үөрэтти этэ. Ымсырыбыт элбэх, онон бу үтүө дьыала салданара буоллар.

Биһигини үөрэттэрибит дьарыктаах буолуу киинин дирижтэригэр И.И. Сивцеваҕа, үөрэтэр-производственной комбинат директорыгар Н.Е. Кириллинаҕа, уһууааччыбытыгар Т.А. Карамзинаҕа махтал үтүө тылларын этэн туран элбэх талааннаах үөрэнээччилэри, кинилэр өссө аһыллан, ситэн-хотон, аатыран-сурабыран баралларыгар баҕарабыт. Элбэх үлэтэ суох дьону үөрэтэн, кинилэр бу ыарахан кэмнэргэ оҕустарбакка, туруктаах олохтоох буолалларыгар үктэл ууралларыгар махтал.

А. ЭВЕРСТОВА, Нам

Суруллубут суоруллубат

Ахсынны ый 21 күнүгэр илиитигэр сордоох сухалаах, сутукаттан оруллубут лапти диян атах тагастаах, үөрөбү суох кэриэтэ хаалыылаах, харага Арасыйынан кытаанах илиитигэр ылан, 28 сыл устата эрэллээхтик салайан модун күүстээх Сэбиэскэй Сойуус диян державаны туругурдубут улуу сирдыт, Генералиссимус Иосиф Виссарионович Сталин төрөөбүтэ 135 сыла туолар.

Онтон аны саас ыам ыйын 9 күнүгэр иккис аан дойду сэриитигэр аан дойдуну баһылыыр сыаллаах фашистскай Германия удаһынаах аармыйатын улуу сирдыт Сталин салалтатынан урусхал онорбуппунт өрөгөйүн бэлиэтигэрээхпит.

Онтон билигин Гитлер кы-

айбатах социализм дойдутун, Советскай Сойууһу бэйэбит урусхаллаан, капитализмы тутта сатыыр салайааччыларбыт Сталин аатын намотан хараарда сатыыллара дьикти буолбатах, тоҕо диятэр, Сталин социализм знамята, капитализм бастакы нүөмүрдээх өстөөҕө буоллаҕа.

Эдэр сэбиэскэй судаарыстыба муоһатын илиитигэр ылаат, Сталин биһиги капиталистическай дойдулартан 50-60, сыл хаалан иһэбит, ону 10 сылынан

өстөһөн партия XX съезингэр «Сталин личноһугар сүүрүү-йүү» диян дакылаатыгар Сталин туох баар үтүөтүн үлтү төпсөн, кинини була сатыы-сатыы хараардан, үөҕөн таныһан кэбиспитин кырдыгынан ааҕан, күн бүгүннэ дияри ону итэҕэйэр дьон элбэхтэр.

Сэбиэскэй былаас кырестөөҕө Солженицын Сталин репрессиятыгар 110 мөлүгүн киһи өлбүтэ диян Испания телевидениетыгар эппит. Огугус сылларга Сэбиэс-

рыгар Сталин эйэлэһиэн хайдах сатанай. Прибалтика норуоттарын, Поволжье ньиэмэстэрин көһөрүү эмиз Сталин «буруйа».

Оттон билигин тугуй? Ол Прибалтикаҕа сэбиэскэй саллааттар пааматынныктарын алдыаталлар, фашистарга пааматыннык туталлар.

Сталин биһир буруйунан – сэриигэ бэлэмнэмэтэх үһү. Оттон, дьингэр буоллаҕына, 10 сыл иһигэр бинтиэпкэнэн эрэ сэбилэммит Кыһыл Аармыйа модун

Зорге сэрии ыам ыйын 2-гэр, онтон 19-гар, онтон 30-гар, онтон ыам ыйын 15-гэр, 20-гэр, бэс ыйын бүгүүтэ диян дааталары эппит эбит.

Сталин паникалаан даачатыгар саспыт диян Хрущев холуннарар. Архыып докумуоннара көрдөрөллөрүнэн сэрии буолбут күнүгэр Сталин кабинетыгар 5 чаас 45 мүнүүтэҕэ 28 киһини приемнаабыт, 23 чыһылаҕа 3 чаас 20 мүнүүтэттэн 21 киһи-

ТӨҥӨ ДА ХАРААРТЫННАР...

ситиэхтээхпит, иннэе гымматхытына биһигини хам баттан кэбиһиэхтэрэ диян сэбиэскэй норуокка сүнкэн соругу туруорбута. Норуот өрө күүрүүлээхтик үлэлээн ол соругу чиястээхтик толорбута, Сэбиэскэй Сойуус сайдыылаах промышленистаах, тыа хаһаайыстыбалаах, күүстээх байыаннай техникалаах улахан аармыйалаах модун судаарыстыба буолбута.

Сэрии бириэмэтигэр Хрущев хаайыыга киирбит уолун босхолотоору Сталинтан көрдөспүтүгэр Сталин ыйыптыт: «Эн Киин Комитет чилиэнин быһыытынан көрдөһөбүдү дуу, аҕа буоларын быһыытынан көрдөһөбүдү дуу?» — диян. Онуоха Хрущев: «Аҕа буоларым быһыытынан», — диябит. «Оччоҕо атын аҕаларга мин туох дияһын?» — диябит Сталин. Онон кэпсэтии бүппүт, уол босхоломмотох. Онтон Сталинга

кэй Сойуус нэһилиэнньэтэ 170 мөл. эбит буоллаҕына, 60 эрэ мөлүгүн киһи тыһынаах хаалбыт буоларыгар тийэр. «Мемориал» диян быраабы көмүскүүр уопастыба «ССРС-ка политическай репрессия» диян 10 сыл устата 280 томнаах репрессия кинигэлэриттэн хомуйан компакт-диск таһаарбыт. Онон репрессияҕа түбэспит дьон ахсаана 2 мөлүгүн 600 тыһыынча буолбут, ол иһигэр уоловниктар кытта баллар эбит.

Сталин биһир «буруйунан» Крым табардарын уонна чечено-ингуштары көсө ыппыта буолар. Сэрии саҕана Крым татаардара «Татарскай национальнай комитет» диян тэрийэн дезертирдээн Кыһыл Аармыйаны утары сэриилэспиттэр, ньиэмэстэргэ полицайдаан 50 тыһыынча сэбиэскэй гражданныр Германияҕа конвойдаспыттар. Итинник быһыы-майгы буола-

байыаннай таанкаларынан, самолеттарынан, артиллериянан сэбилэммитэ, сэбиэскэй норуот байыаннай дьыалаҕа үөрэммитэ, БГТО (будь готов к труду и обороне) нуорматын дьон барыта туттарыахтааҕа. «Если завтра война, если завтра поход...» диян ырыаны ыччаттар гимн курдук ылыыыллара. Арҕаа кыраныссаҕа сэбиэскэй сэрии аҕыйах этэ дииллэрэ эмиз мөккүөрдээх. Өскөтүн аармыйаны барытын арҕаа кыраныссаҕа муспут буоллар, ахсаан уонна техника өттүнэн баһыйар фашистар урусхаллаан кэбиһиэ этилэр, оччоҕо тылбыт аһаҕас буолан, ньиэмэстэр утарсыта суох Москваҕа кэлэ этилэр. Илинни кыраныссаҕа Японияны утарарга эмиз аармыйа наада этэ.

Сэрии саҕаланытын туһунан разведчиктарбыт эмиз мунаах соҕус дааталары биэрбиттэр эбит. Ол курдук Рихард

ни приемнаабыт, 24 чыһылаҕа түүн 1 чаастан утуубакка 29 киһини приемнаабыт, ол кэмнэргэ хаста да Оборона наркоматыгар бара сылдыбыт. Ол барыта кабинет дьуһуурунайын дневнигар бэлиэтэнэ сылдыар эбит. Онон Сталин уолуйбута диян Хрущев этиитэ олох сымыйа буолар.

Бүтэһигэр, Сталин оруолун туһунан «Тарас Бульба» диян киинэе режиссера, коммунист Бортко этиитин тылбаастаабакка аҕалабыт: «... выдержать войну со всей Европой мы смогли именно благодаря Иосифу Виссариновичу Сталину, его воле и таланту стратега. Поэтому, когда мы говорим о Великой Отечественной войне, мы просто обязаны провозносить имя этого человека — нравится это кому-то или нет».

СЭКИ

Миигин тэҥнээҕин курдук көр

Ахсынны 2 күнүгэр, Аан дойдутааҕы инбэлииттэр күннэригэр, улуустааҕы ДПС уонна инбэлииттэр обществоларын тэрийиилэринэн сыллата ытыгыллар инбэлиит суоппардар күрэхтэрэ буолан ааста. Нэһиликтэртэн 6 хамаанда кытына, хамаанда айы 4 киһилээх – уопсайа 24 киһи бу күн кыахтарынан күөн көрүстүлэр. Ол курдук, Хатын-Ары, Үөдэй, Модут, Хамаатта, Нам, Хатырык нэһилиэтин баһынын активистара кытыһылар. Күрэхтэһии түөрт түһүмэтинэн ытыһылына.

ИНБЭЛИИТ СУОППАРДАР КҮРЭХТЭСТИЛЭР

Хамаандалар дьийэтээҕи сорудахтарыгар эрдэ бэлэмнээн кэлбит плакаттарын көмүскээтилэр уонна музыкальнай эбэрдээн тэрээһини кииргэттилэр. «Брейн-ринг» күрэххэ суол быраабылатын историятыттан боппурускарга эппиэттээтилэр. Саамай сөптөөх эппиэти биэрбит үс хамаанда бу түһүмэххэ кыайыылааҕынан тахсаннар полуфиналга блиц боппурускарга хоруйдаатылар. Бу түмүгүнэн «Брейн-ринг» күрэххэ билиилээхтэрин, түргэн толкуйдаахтары көрдөрөн Хатын-Ары хамаандата бастакы, Үөдэй иккис, Нам үһүс миэстэҕэ таҕыстылар.

Үһүс түһүмэххэ суол быраабылатыгар хамаанда суоппардара 15 мүнүүтэ иһигэр трафарет соттаатылар. Суоппардар бары да энкилэ суох суол быраабылатын биллэллэрин бу көрүнгэ биэргэттилэр. Күрэх саамай сүрүн түһүмэҕэр хамаанда суоппардара ДПС автодромугар массыыналарынан фигурнай «вождение» онордулар. Бэрт сэргэх, көхтөөх тэрээһингэ хомуллан кэлбит хамаандаларга уонна тэрийсипит, сүүрбүт-көспүт дьонно инбэлииттэр обществоларын председателэ Иванова Матрена Семеновна махталын тириэртэ уонна ДПС начальнигар Петров Н.А. махтал сурук туттарда.

Күөн күрэх түмүгүнэн дьүүлүүр сүбэ сөптөөх быһаарытынан 1 миэстэни Хатын-Ары тэрээһиннээх хамаандаҕа, иккис миэстэни Үөдэй нэһилиэтин хамаандата, үһүс миэстэни

Модут хамаандата ылан кыайылаахтарынан таҕыстылар. Кыайылаахтары уонна кыттааччылары Нам улуунун баһылыгын социальная боппуруска эбээһинэһин толорооччу, дьийэ кэргэн уонна ыччат отделын начальнига Степанова Т.Н. эбэрдэлээтэ.

Манньк күрэхтэр доруобуйалыгар хааччахтаах дьонго дьон болҕомотун ууран күүс-көмө, өйбүл, тирэх буоларга, киһилэр көмүскэллээх, харыстабыллаах буолууларыгар сыал-сорук туруорунан ытыгыллар. Онон инникитин доруобуйаларыгар хааччахтаах дьон тэрээһиннэригэр, күрэхтэригэр күүс-көмө

Мань таһынан, кэрэ аңардарга «Идэһэ маанылаах бүлүүдэтэ», оҕолорго саҕа дьыллааҕы «Харыйа маанылаах оонньуура» диян сахалы дьэрэкээн быһылаах оҕолор бэйэлэрэ онорбут онгохтарыгар күрэх ытылынына.

***

Нэһиликтит элбэх оҕолоох ыаллара Зоя Алексеевна, Павел Васильевич уоллара кырачаан Мичил, 2002 с. төрүөх, Үөдэй орто оскуолатын 5 кылааһын үөрэнээччитэ Москва куоракка доруобуйатын туругунан уустук операцияҕа барарынан сибээстэн аһымал акция ытылынына. Үтүө санаалаах нэһи-

***

лиэк олохтоохторо, тэрилтэлэр, түөлбэлэр аһымал санааларын киллэрэн материалнай көмөнү онорордулар. Үөдэй орто оскуолатын коллектива уонна оскуола оҕолоро Мичилгэ анаан «Аһымал» кэнсизри тэрийэн ыппыттары махталлаах суол.

***

Ахсынны 5 күнүгэр педагогическай наука кандидата, Аан дойдутааҕы чөл олох академиятын профессора, хайыһарга спорт маастара, скандинавскай хаамыы инструктора Матвей Иванович Лыткин оскуолаҕа үрдүк кылаас оҕолоругар лекция аахта. Мань таһынан, нэһилиэк эр дьонун кытта көрсөн арыгы буортутун туһунан научнай чакчылары, бэйэ дьыалатын тэрийи, гранга кыттар проектары суруйуу туһунан аһаҕас кэпсэтинни ыытта. Нэһилиэк эр дьонно бу көрсүһүүгэ көхтөөхтүк кытыһылар, түмүккэ биһир санааҕа кэллилэр, скандинавскай хаамыыны сэргээннэр доруобуйаларын чэбдигирдэр сыалтан «скандинавскай палканы» атыластылар.

«Улуу Кыайы 70 сылын көрсө» нэһилиэк программатын чэрчитинэн былаанаммыт үлэлэр ытыгыллан саҕаланналар. Кэлэр сылы түмсүүлээхтик, көхтөөхтүк, өрө көтөүллүүлүүлээхтик көрсөр сыалтан бу күннэргэ И. Зырянов аатынан культурнай спортивнай комплекһа түөлбөлөрүнэн 10 көрүнгэ спортивнай күрэхтэр ытылла тураллар.

Е. ЭВЕРСТОВА, Үөдэй

Үтүө үгэс үөдүйдүн

ИИТЭЭЧИЛЭР ТАҢЫМНАРЫН ҮРДЭТЭЛЛЭР

***

Биһиги детсаппытыгар үөрэх сыла саҕаланыаҕыттан Прокопьева Т.П. председателлээх эдэр педагогтар сабиэттэрэ тэриллэн үлэлиир. Былаан быһыытынан ый аайы төгүрүк остуол, дьарыктарга сылдыы, специалистары кытта көрсүүһүлэр, проблеманы быһаарыы, моделирование аһаһын о.д.а. формалаах араас тэрээһиннэр буолаллар. Ахсынныга Партизан бөһүөлөгүн биһир эмиз туспа суоллаах-истээх «Кустук» оҕо саадыгар «Фестиваль педагогического мастерства» диян тэрээһингэ кытыһыны ылан кэлибит. Биһигини «Кустук» детсад хаһаайыттары сэбиэдиессэ Афанасьева Е.С., иитээччи Протопопова С.Е., педагогтар аантан үөрэ-көтө көрсөн, детсад иһигэр экскурсиянан үлэбитин саҕалаатыбыт. Бу детсад бэйэтэ киэн традициялаах «Норуот сылыга сыһыанынан оҕону итии» диян парциальная программанан үлэлиир эбит.

Көрсүһүүбүт 2-с чааһыгар педагогтар уопут атастаһан араас формалаах дьарыктарын көрдүбүт. Партизаннар өтүлэриттэн: «Кырыа кыһын кэллэ» диян кыра бөлөх иитээччитэ Протопопова С.П., «Сылгыһыт үлэтэ» орто бөлөх иитээччитэ Никонова Т.В., Григорьева У.С., бэлэмнэни бөлөх иитээччитэ «Күн дөһөҕөй оҕото» диян проегын сэргии көрдүбүт.

«Сулусчааннар» өтүлэриттэн эдэр педагогтар Сивцева Т.И. экспериментированнай -оонньоуу «Кумааҕы дьиктилэрэ», Протопопова А.В. «Толкуйдаа, оонньоо, кыай» диян оонньоуу теорияны ыытан оҕолору үөртүлэр. Бу тэрээһингэ уопуттаах педагогтар бэйэлэрин сүбэлэрин-амалырын биэрдиилэр. Кыттааччыларга сертификаттар туттарынылылар. Манньк тэрээһиннэр эдэр педагогтар мастерстволарын үрдэтэллэр, сайыннараллар.

Т.П. ПРОКОПЬЕВА, Нам

В рамках реализации инновационного проекта «Сетевое взаимодействие как фактор развития системы образования» 11 декабря 2014г. в МБДОУ №11 «Сулусчаан» проведен первый улусный конкурс-выставка по легоконструированию для дошкольников. Конкурс проводился в целях популяризации технического конструирования как одного из методов развития дошкольников и создания единого пространства общения для детей дошкольного возраста. Организовали конкурс: МБДОУ №11 «Сулусчаан» и МБДОУ №8 «Көлүкчээн».

Участвовали 28 воспитанников из 27 дошкольных образовательных учреждений. Оценка материалов конкурсантов осуществлялась жюри по критериям, разработанными организаторами. К работе в жюри конкурса были привлечены: Павлов А.А. - главный специалист отдела инноваций и информатизации МКУ УО, Иванова В.З. – методист ЦДНТТ, Гоголева А.М. - педагог-психолог МБДОУ «Чуораанчык» с.Намцы.

В результате оценивания были определены победители конкурса: 1 место – Степанов Олег, МБДОУ «ЦРР-детский сад №1 «Хатынчаана» с.Аппаны»; Захаров Кирилл, МБДОУ «ЦРР-детский сад №8 «Көлүкчээн» с.Намцы»; 2 место – Слепцов Алеша, МБДОУ «ЦРР-детский сад №11 «Сулусчаан» с.Намцы»; Габышев Ринат, МБДОУ «ЦРР-детский сад №7 «Тулукучаан» с.Намцы»; 3 место – Лыткин Эрлан, МБДОУ №1 «Солнышко» с.Намцы; Барашков Лев, МБДОУ «ЦРР-детский сад №2 «Сандаара» с.Аппаны».

Победителям были присуждены грамоты, а участникам – сертификаты за участие в конкурсе. Ученик 4 класса ННОШ Парников Вася (участник выставки «LEGO Generation» среди школьников) для воспитателей провел мастер-класс.

О. СЫРОВАТСКАЯ, Нам

Мин оччолорго Анаабыр оройуонугар партия райкомугар үлэли сырыттахпына Василий Никифорович 1984 сыл күһүнүгэр ыгыран ылан депутатынан талларан райсоветте исполкомун секретарынан быыбардаппыта. Оччотооҕа миэстэтигэр партия, правительство уонна Үрдүкү Сэбиэттэр уураахтарын, Сокуоннарын олоххо киллэрэр-эчиллэринэн Сэбиэттэр ситэриилээх комитеттара буолаллара. Идеологическай үлэ партийнай, комсомольскай, профсоюзнай тэрилтэлэринэн сүрүннээн ытыллара. Оройуон бары нэһиликтэригэр сэбиэттэр председателлэринэн балаача уһундук үлэлээбит уопуттаах үлэһиттэр — коммунистар Ф.Д. Ушницкая, К.Н. Тихонов, И.В. Осипов, Н.С. Гаврильев, Е.П. Ильина о.д.а. эдэрчи үлэһиттэргэ холобур буолаллара. Отделларга идэлэринэн үрдүк үөрэхтээх специалисттар үлэлээбиттэрэ. Коллек-

Дьингээхтик илэ көрсү-хүүбүт 1973 сылтан сағаламмыта быһыылааҕа. Ити кэмгэ Охлопков Николай Семенович САСР МС председателин бастакы солбуйааччы дуоһунаһыгар санардыы үлэли сылдьара. Василий Никифорович киниэхэ инструктордыыр этэ. Ол кэмгэ Николай Семенович өрөбүл күн ыгыртаан Сэргэлээххэ даача-тыгар көмөлөһүннэрибитэ, биэр намнар диэн аймахтаһан. Дьэ, бу мантан сағаламмыта ыкса сибээспит.

Василий Никифорович 1984 сыллаахха мийгин Намҥа ыгыран ылбыта уонна оройуон былаанныыр комиссиятын салайтарбыта. Ити дьыл тыа сириг спортсменнарын сайынгы спартакиадаларын ытыгыга тэрээһин үлэ бара турара. Тэрийэр комиссия салайааччытынан Петрова Матрена Васильевна быһаччы дьарыктанара, мийгин тутта иилэ хабан ылан үлэҕэ сыһыарбытара.

В.Н. Жирков Нам оройуонун социальнай сайдыытыгар оройуонмутун гаастааһынна үгүс, киэн далааһыннаах үлэни быһыт салайааччылартан биридэстэрэ буолар. Кини үлэтин тутуу инженерэ буолан республика үгүс оройуоннарыгар үгүс кылаатын киллэрсит биллэр тутууааччы, салайааччы этэ.

Мин кинини 1973 сыллаахха Горнай оройуонугар «Сельстрой» диэн тэрилтэҕэ начальнигы олоһор кэмигэр СР олохтоох промышленноһын министрствотун дьаһалынан Горнай оройуонугар промкомбинатка директор буолан тийиэхпиттэн билэбин. Ол сағана Горнай оройуонун исполкомун председателинэн Жиркова Дария Никифоровна үлэлиир этэ. «Чэ, Нам уолаттара билсин, бэйэ-бэйэтигэр көмөлөһөн үлэлээн», — диэн сүбэ биэрдэ. Бэйэбит да бэйэ-бэйэбитин билсэн бардыбыт. Ити биризмэҕэ Василий Никифорович сана тутуу

Василий Никифорович райсовет председателинэн үлэли кэлиэтигэр чугастык алтыһан үлэлээбиппит. Мин сельсовет председателинэн үлэлиирим. Сэбиэт председателлэрин семинардарыгар Дьокуускайга кирдэхпитинэ өрүү уус-Алданнар делегацияларын кытта үөрэ-көтө көрсүһөрүбүт, кэпсэтэн сэлэргэһэн хаартыскаҕа түһэн сылдьарбыт. Онно Василий Никифорович бас-көс киһи курдук кэпсэтэрэ, барыларыгар убаастабыллаахтык сыһыаннаһара. Үлэһит дьон дьизэ кэргэн олохторугар улахан суолтаны ууран үлэлиирэ, ол иһин хас сэбиэт председателлэрин дьизэ кэргэнин олохторун ыйгыталаһара, кэпсэтэрэ, сүбэлиирэ-амалыыра. Онтон биэр түгэни кэпсийим.

Мин ити кэмгэ «Комсомольскай» совхоз «Хатас» отделениетыгар управляющайынан үлэли олоһор нус-хас чуумпу олобу баарар буолбуппар путевка

Мин кэргэмминэн V-с курска алтынны 21 күнүгэр 1961 сыллаахха СГУ-га үөрэнэ сылдьан холбоспуппугут. Кини 1957 сыллаахха Намнаабы орто оскуола-ны бүтэрэн СГУ техфагын горнай отделениегыгар үөрэнэ кириэн бүтэрэн Покровскайдаабы Кирзавод карьерын начальнигынан ананан үлэлээбитэ.

Онтон 1965 с. Амма оройуонун райсоветын архитекторынан ыгырыллан үлэли сырытта-рына стройчаастак прорабынан анаабыттар. Ити биризмэ-ҕэ 1967 с. иккиэн бииргэ партия чилиэттэрэ буолбуппугут. Ол сылларга Василий Амматаабы комсомол райкомун штаты таһынан секретарынан үлэлээн элбэх өрүттээх оройуон ычаттарын ортолоругар үлэни ытыһар этэ. Бу сылларга Новосибирскайдаа-ры тутуу институтугар кэтэхтэн үөрэммитэ.

1970 с. биһиги ыал аҕабытын,

БИИРГЭ ҮЛЭЛЭЭБИПТИНЭН АСТЫНАБЫТ, КИЭН ТУТТАБЫТ

тивка ууну-уоту ортотунан аастып, сэри-тыыл ветераннара — убайдарбыт барахсаттар син балаача этилэр. М.Я. Колесов, А.А. Пропопов, И.Ф. Трифонов, Н.Ф. Рожин, П.Х. Прокопьев, П.А. Марков эдэр салайааччыларга өй-санаа угаллара, күүс-көмө буолаллара. Кинилэр олохтоох партийнай тэрилтэҕэ, үлэ хаамытыгар олус үтүө сабыдыаллаах этилэр.

Василий Никифорович бу иннинэ Министрлэр Сэбиэттэригэр көмөлөһөөччүнэн, инструкторынан, ССКП обкомугар үрдүкү салайааччыларга тутуу салаатыгар, тыа сириг тутуутун салайсыбыт буолан билиитэ-көрүүтэ киэниэн, дьаһаллаабынан биллэрэ. Ордук тутуу политикагыгар лаппа күүстээбэ. Ол курдук, оройуон бары нэһиликтэригэр кэскиллээх тутуулары ытыгар хайысханы биэтик олохтоһуота, тэрийбитэ. Дальнай Востокка, Саха сиригэр тутууга региональной программалары политикатын олоххо киллэриинэн «Олорор дьизэ-2000 сыл» программаны бэлэмнээн райсовет сессиятыгар туруорбута. Программаны оччотооҕу райплан председатели Петров Н.Н. онорбута.

Кэлин да капиталнай тутуу боппуруостара райсовет исполкомугар, сессиятыгар утумнаахтык көрүллэрэ, туолуута хонтуруолланара. Быһаччы эттэххэ, гаастааһын, суол тутууга, «Дьокуускай-Нам» электролиния 2-с утума, иһэр уу, социальнай объектары тутуу проблемалара, былааннара оччотооҕу кэмгэ кэскиллээхтик быһаарылыбыттар, торумнаммыттар. Улуус киинин генбылаанын схематын биэргэттибит. Нам с. олорор дьизэ (таас варианынан) кварталын чуолкайдаан хаалларбыта. Хас да дьизэл сваялара түспүттэрэ. Ону кэнни салаалта суолта биэрбэккэ үгүс тутуулар бас-баттах ытыллыбыттар.

Василий Никифорович бэйэтин кэмигэр оройуонун туһугар элбэҕи онорбута-туппуга. Норуот хаһаайыстыбатын бары салаалара сайдан испиттэрэ. Улахан үрдүк патриотическай дууһалааҕа. Көнө, чийинэй, сэмэй, нарыл майгылааҕа, дириг ис культуралаах киһи этэ. Лоп-бааччы тыллаах-өстөөх, киэн биллилээх, үрдүк эппиэтинэстээх салайааччы буолбута. Ол эрээри кинини үлүһүйэн туран санарар, кириитикэлиир дьон-но баалларын мин эмиэ билбитим, истибитим.

В.Н. Жирков бэйэтин кэмигэр оройуон, республика, бар дьонун туһугар элбэҕи онорбут, ситиспит киэн туттар киһибит, салайааччыбыт быһыытынан умнуллуо суохтаах.

Н. БАИШЕВ, советскай-партийнай үлэ ветерана

Барыта табыллан үрдүк таһымна ааспыта.

Уопсайынан мин, 11 пятилетка түмүктэниэн эрэ иннинэ тахсыбыт буолан пятилетканы толорор туһугар уонна 12 пятилетка онкулун түһэрсэн үлэ-хамнас оргуйа турбута. Василий Никифорович тутуу салайааччыларын санардыыга турунан олохтоох ыраах үлэли сылдьар кадрдарытын дойдуларыгар ыгыртыыр ыйыы биэриитинэн Кэбээйиттэн Бочуров Б.С., Анаабыртан Евстафьев И.Е., Потапов В.Е., Мэнгэ-Хаҥаластан «Якутсельстрой» 572 №-дээх КСМК салалтатын бөһөгөтүү барбыта. Маны тэнгэ «Главкутстрой» трест иһинэн сана тутуу учаастагы тэрийэн кэлим панелларынан таһыллар дьизэлэри тутуу бастаан Намна, Хатырыкка, Көбөкөнгө 16-лыы квартиралаах дьизэлэри тутуу сағаламмыта. Олортор 3 дьизэ-тэ билигин үлэли турар Нам с. гаастааһыны толору 1988 сылларга ситэриллэбитэ, оннооҕор Таастаах, Салбан бөһүөлөктэрэ гаастаммыттар, бу бөһүөлөктэрэ 1989 с. үрдүк күүрүүлээх 10 кВт электролиниянан хааччыллыбыттар. Хатырыкка таас оскуола тутууга сағаламмыта уонна 1990 сылга үлэҕэ киллэриллэбитэ. Бу дьылларга Нам киинэ таас баанньыктаммыта. Райисполком иһинэн бырайыактыыр-сметнэй бюро тэриллэн ППАБП, ОдьКХ иһинэн БТИ тэриллэннэр олорор дьизэ-уот чуолкайданыта олохтоно. Урукку «Якутмежрайгаз» учаастага «Ленагаз» буолан Кэбээйи улууһун хабаан кэнгээн үлэтэ-хамнаһа үксээн турар.

Ол сағана Таастаах бөһүөлөгэ сөргүтүллүбүтэ. Бүтүн оройуон совхозтара, тутуу тэрилтэлэрэ бары көмөлөөн олорор дьизэлэри туппугуттар. Көбөкөн совхозка Уус-Алдан Найахытыгтан Арбынча диэри уот барар просекатын эмиэ оройуон тэрилтэлэрин сыһыаран нуор-малаан турар түмүктүүлэрэ ситиһиллэбитэ. Өссө эбэн эттэххэ, 1985 с. Василий Никифорович Новосибирскай институтун кытта дуогабардаһан оройуон перспективнэй былаанын 2005 с. диэри дуогабарын түһэрситэ. Мин биэр бэйэм кини дьаһалынан «Олорор дьизэ-2005 с.» бырайыагы онорбугут.

Түмүктээн эттэххэ, Василий Никифорович Нам оройуонун социальнай-экономическай сайдыытыгар быһаччы дьаһаллары ылаттаан туруктаах олоххо биэтик кэлбитэ диэн эттэххэ сөп. Ол биэр төрүүтүнэн быһылгы дьыл чыпчаал кыайыта ЭҢСИЭЛИ хочотун тамайар киинигэр КСК туругурбута буолар.

Н.Н. ПЕТРОВ, 1984-1989 сс. Нам оройуонун былаанныыр комиссиятын председатели

объектин туттараары сылдьар этэ. Сыл бүтэр түмүгэ тахсаары ыксал бөбө кэмэ. «Дьэ, землягым көмөлөс, муоста маһын куорап (половые строганые доски) диэни онорон ағала оҕус», — диэтэ. Ону толордоҕум дии. Үбүн да бириэмэтигэр төлөөтө, онон иккиэн да олус астынныбыт. Сыллааҕы былааны толорууга улахан суолталаах үлэ буолбута.

1975 сыллаахха Нам промкомбинатыгар директорды олордохпуна В.Н. Жирков Нам оройуонун райсоветте исполкомун председатели этэ. Онтон мийгин 1979 с. райком бюротун уурааһынан лесопуунга начальнигынан анаатылар. Мантан ыла В.Н. Жирковтуун үгүстүк үлэ туһунан кэпсэти, үлэ сана көрүннэригэр кирири, лесопуун базатын бөһөгөтүү туһунан элбэхтик сүбэни-аманы ылан турабын. Оройуонмутугар айылҕа гааһа дьизэлэргэ кирир илик этэ, оттук маһы, чоҕу биһиги райсовет былаанын быһыытынан бэлэмнээн, таһан олорбуппугут. Бюджетниктэр уокка оттор мастарын бэлэмнээһин улахан ирдэбилгэ турара. Ону таһынан, хозспособынан тутууга мас бэлэмнээн пилопродукция онорон райсовет разнарядкатынан тутуу тэрилтэлэригэр, совхозтарга бордодуксуя биэрэр буолбуппугут.

Чааһынайдар олорор дьизэ көндөйүн онорон норуот туттар матырыйаала диэн көрүг киллэрибиппит. Ону Василий Никифорович олус астынара, үөрэрэ. Кини айылҕаҕа сылдьарын, бултуурун, балыктырынын сөбүлүүрө. Биһигини, лесопуун коллективын кытта, сайын, кыһын сылдьыһан турар. Ол туһунан үгүһү кэпсээххэ сөп. Дьонно сыһыана үгүһэин этэ да барыллыбат. Чахчы Нам оройуонун, төрөөбүт сириг патриота этэ. Бар дьонно ону умнубат.

В.А. КОЛОСОВ, СР норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, улуус бочуоттаах олохтооҕо

көстүбэтээр, Василий Никифорович бэйэтинэн путевка булан биэрбит үтүөлээх. Ол путевканы «Байкал» санаторийга эмтэнэн үтүөрэн кэлэн салгыы таһаарылаахтык үлэлиирбэр кыагы-үтүөнү онорбугуттар, кэргэним Клара Романовнаҕа, оҕолорбор-урууларбар, аймактарбар үйэҕэ умнуллубат өйдөбүлү хаалларбыта. Василий Никифорович кэргэнигэр, оҕолоругар, уруу-аймах дьонугар, үлэлэригэр-үөрэхтэригэр ситиһини, дьолу-соргуну, уһун үйэни, иллээх дьизэ кэргэн олоһор нус-хас чуумпу олобу баарарбын!

Көстүүн ТИХОМОВ, норуот ырыаһыта, Саха республикатын норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, Нам улуусун бочуоттаах олохтооҕо, Нам селотун, Модут, Түбэ, 2 Хомустаах, Уус-Алдан Бороһон нэһилигин бочуоттаах киһитэ

Тохсунньуга, 1985 сыллаахха, райисполком председателинэн үлэли олоһор В.Н. Жирков мийгин ыгыран ылан кэпсэттэ: «Эн тутууга, производстоҕа, салайар үлэҕэ бустун-хаттын, эйиэхэ биэр саамай хаалыылаах, наадалаах, эппиэттээх үлэҕэ туруораары гынабын. Эн олох-дьаһах коммунальной тэрилтэтин салайан үлэлээ», — диэбитэ. Ол сағана кырдык даһаны коммунальной хаһаайыстыба тэрилтэтин үлэтэ-хамнаһа нэһилиэни ирдэбилгэр эппиэттээбит этэ.

Мин кини көмөтүнэн, салалтатынан бу тэрилтэҕэ 5 сыл устата үлэлээмин атабар туруорбутум диэтэхпинэ сыыспатым буолуо. Ол курдук, таас баанньык үлэҕэ киририбитэ, сана техникалары ылбыппыт, гостиница, жифонд үлэлэрэ тупсубута, сир анныттан скважина үүттээн уу булбуппугут, билигин даһаны үлэли турар. Коммунальной хаһаайыстыба министрэг хаста эмитэ бииргэ кирэммит элбэх тын боппуруостары быһаарсыбыппыт. Ол курдук, үлэлээбэккэ турар «Сельэнерго» пилораматын ыламыт, ремгрупа тэринэммит тутууну, өрөмүөнү бэйэбит ытыгар буолбуппугут. Техническэй инвентаризация бюротун аспыппыт. Гаас киллэриитигэр элбэх үлэни ытыппыт, сана сыбаалка сириг, кирдээх ууну тоҕор сириг онорбуппугут.

В.Н. Жиркову — улахан салайааччыны кытта бииргэ үлэли сылдьыбыппыттан киэн туттабын.

В.К. АЛЕКСЕЕВ, 1985-1990 сс. олорор дьизэ коммунальной хаһаайыстыба салайааччыта, улуус мунһаһын депутата, Нам улуусун бочуоттаах гражданина

Василий Никифорович, Горнай оройуонун тутуу учаастагынан начальнигынан аһаммытынан Аматтан Бэрдьигэстээххэ көһөргө күһэллэбиппит. Совминга 1973 с. тутуу инструкторынан аһаммыта.

1977 с. сайын Хабаровскайдаабы үрдүкү партийнай оскуолаҕа үөрэтэ ыппыттар. 1979 с. ситиһилээхтик бүтэрэн кэлэн Намҥа, төрөөбүт дойдугар, райсовет исполкомун председателинэн быыбарданан 1988 с. дылы үлэлээбитэ. Онон биһиги дьизэ кэргэн Намҥа олорбуппугут. Биэр улахан ситиһитинэн оройуонна гааһы киллэттэрибитигэр буолар, элбэх административнай уонна олорор дьизэлэр тутуулары ытыллыбыттар.

Күннээҕи сүрүн кыһамныгынан тыа хаһаайыстыбатын элбэх өрүттээх көрүгүнэрин сайыннарыы, суол оноруутун уонна да атын боппуруостарынан ситимнээхтик дьарыктанара буолар. Кини үлэтэ үлэ чааһынан эрэ муңурдамат этэ. Хан-нык бағарар боппуруостары күнүттэн-дьылыттан тутулууга суох хаһан бағарар сүбэ бэрээдэгинэн быһаарсар буолара уонна туолуутун эмиэ онук киһилии сиэринэн быһаарсара.

1988 сыл ахсынны ыйыгар Нам оройуонун райсоветын председателигэн босхолообуттарын кэнниттэн, Дьокуускай куоракка көһөн кирибиппит. Мағнай «Агропромстройматериалы» партсекретарынан, тыа хаһаайыстыбатын институтун тутууга солбуйар проректорынан, онтон юстиция министрин тутууга солбуйааччынан үлэлээбитэ.

Василий Никифорович 52 сааһыгар 1992 сыллаахха олунуу 26 күнүгэр эмискэ тымыра быстан биһиги кэксэбиттэн туораабыта.

Бэйэтин ааттарар икки уол, икки кыыс оҕолорун улаатыннарар, үрдүк үөрэхтэтэн, 3 оҕотун ыал онорсон барбыта. Билигин 4 оҕобут ыаллар, 9 сиэннээхпит: 3 уол, 6 кыыс. Аһыгы бутуурдаах кэмгэ бары бэйэлэрин миэстэлэрин булан үлэли-хамсы сылдьаллар. Ағаларын ситэ бүтэрбэтэх дьыалаларын онорорго-үлэлииргэ бағалаахтар! Биһиги — кэргэммин, аға-бытын, эһэбитин — өрүү эйэ-дүс, кыһамнылаах, сэргэх, элбэх доғоттордоох, үтүө дьобурдаах үлэһит киһи быһыытынан өйдөөн дууһабытыгар тутта сылдьабыт.

Дойдугун, Намын дьонно кини эмиэ өр сыл үлэлээбит уолларын, үтүөгүн умнуохтара суоға диэн эрэнэбит. Ол иһин да буолуо көмүс уңуоғун дойдугар хаалларгарбыттар.

Кэргэнэ Тамара Егоровна ЖИРКОВА

(Төлөбүрдээх төрүүккэ бэчээттэнэр)

Понедельник, 22 декабря

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Но-
вости
09.10, 04.25 Контрольная
закупка 12+

Вторник, 23 декабря

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Но-
вости
09.10, 04.30 Контрольная
закупка 12+

19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
23.40 Вечерний Ургант 16+

Среда, 24 декабря

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Но-
вости
09.10, 04.35 Контрольная
закупка 12+

Четверг, 25 декабря

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Но-
вости
09.10, 04.30 Контрольная
закупка 12+

18.45 Давай пожемим-
ся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+

Пятница, 26 декабря

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Но-
вости
09.10, 04.35 Контрольная
закупка 12+

Суббота, 27 декабря

06.00, 10.00, 12.00 Но-
вости
06.10 Х/ф «Свой среди
чужих, чужой среди сво-
их» 12+

12.15 Идеальный ремонт
12+
13.10 Х/ф «Собака на
сене» 12+

Воскресенье, 28 декабря

06.00, 10.00, 12.00 Но-
вости
06.10 Х/ф «Одиночное
плавание» 12+

Понедельник, 22 декабря

13.00 Панорама дня. LIVE
14.25, 06.00 Х/ф «Позыв-
ной «Стая». Возвращение
в прошлое» 16+

Вторник, 23 декабря

13.00 Панорама дня. LIVE
14.25, 06.00 Х/ф «Позыв-
ной «Стая». Переворот»
16+

за титул чемпиона мира
по версии WBC. Артур Бе-
тербиев (Россия) против
Джеффа Пейджа-млад-
шего (США) 16+

Среда, 24 декабря

13.00 Панорама дня. LIVE
14.25, 05.55 Х/ф «Позыв-
ной «Стая». Провокация»
16+

Четверг, 25 декабря

13.00 Панорама дня. LIVE
14.25, 06.00 Х/ф «Позыв-
ной «Стая». Обмен» 16+

11.15 Х/ф «Кандагар» 16+

Пятница, 26 декабря

13.00 Панорама дня. LIVE
14.25, 05.10 Х/ф «Позыв-
ной «Стая». Охота на мил-
лиард» 16+

Суббота, 27 декабря

13.00 Панорама дня. LIVE
14.10 Диалог 12+

02.55 «Биатлон» с Дми-
трием Губерниевым 12+

Воскресенье, 28 декабря

13.00 Панорама дня. LIVE
14.10 Мюзь рыбалка 12+

Понедельник, 22 декабря

05.00 Утро России
09.00 Золотое дно Охотского
моря 12+

Вторник, 23 декабря

05.00 Утро России
09.00 «Бэкфайр», «Бьюти» и
другие. Сто лет дальней ави-
ации 12+

Среда, 24 декабря

05.00 Утро России
09.00 Диктор Иваннович. Сол-
дат телевидения 12+

Четверг, 25 декабря

05.00 Утро России
09.00 Трофейная Германия 12+

14.50 Вести. Дежурная часть
15.00 Т/с «Сердце звезды» 12+

Пятница, 26 декабря

05.00 Утро России
08.55 Мусульмане 12+

Суббота, 27 декабря

04.45 Х/ф «Одуванчик» 12+

Воскресенье, 28 декабря

05.15 Х/ф «Семь верст до не-
бес» 12+

22 ДЕКАБРЯ, ПОНЕДЕЛЬНИК

06:00 «Аламай күн сыламы-
нан!» 0+
06:15 «Чэгийн буол!» 6+

24 ДЕКАБРЯ, СРЕДА

06:00 «Аламай күн сыламы-
нан!» 0+
06:15 «Чэгийн буол!» 6+

23 ДЕКАБРЯ, ВТОРНИК

06:00 «Аламай күн сыламы-
нан!» 0+
06:15 «Чэгийн буол!» 6+

08:05 «Сага күн-Новый день» 6+

25 ДЕКАБРЯ, ЧЕТВЕРГ

06:00 «Аламай күн сыламы-
нан!» 0+
06:15 «Чэгийн буол!» 6+

26 ДЕКАБРЯ, ПЯТНИЦА

06:00 «Аламай күн сыламы-
нан!» 0+
06:15 «Чэгийн буол!» 6+

15:00 «Жизнь прекрасна!» 6+

27 ДЕКАБРЯ, СУББОТА

07:00 «Аламай күн сыламы-
нан!» 0+
07:15 «Чэгийн буол!» 6+

28 ДЕКАБРЯ, ВОСКРЕСЕНЬЕ

07:00 «Аламай күн сыламы-
нан!» 0+
07:15 «Чэгийн буол!» 6+

16:00 Чемпионат России по
дельтапланерному спорту 6+

29 ДЕКАБРЯ, ПОНЕДЕЛЬНИК

06:00 «Аламай күн сыламы-
нан!» 0+
06:15 «Чэгийн буол!» 6+

30 ДЕКАБРЯ, ВТОРНИК

06:00 «Аламай күн сыламы-
нан!» 0+
06:15 «Чэгийн буол!» 6+

21:00 «Биһикчээн» 0+

31 ДЕКАБРЯ, СРЕДА

06:00 «Аламай күн сыламы-
нан!» 0+
06:15 «Чэгийн буол!» 6+

1 ДЕКАБРЯ, ЧЕТВЕРГ

06:00 «Аламай күн сыламы-
нан!» 0+
06:15 «Чэгийн буол!» 6+

12:30 «Вестник 01» 6+

2 ДЕКАБРЯ, ПЯТНИЦА

06:00 «Аламай күн сыламы-
нан!» 0+
06:15 «Чэгийн буол!» 6+

3 ДЕКАБРЯ, СУББОТА

06:00 «Аламай күн сыламы-
нан!» 0+
06:15 «Чэгийн буол!» 6+

**РЕШЕНИЕ от 10 декабря 2014 г. №13-3
Об утверждении методики определения
размера затрат на осуществление
Контрольно-счетной палатой МО
«Намский улус» передаваемых полномочий
контрольно-счетных органов поселений по
осуществлению внешнего муниципального
финансового контроля**

Руководствуясь Федеральным законом от 7 февраля 2011 года №6-ФЗ «Об общих принципах организации и деятельности контрольно-счетных органов субъектов Российской Федерации и муниципальных образований», решениями представительных органов муниципальных образований поселений Намского улуса о передаче Контрольно-счетной палате МО «Намский улус» полномочий по осуществлению внешнего финансового контроля, Улусный Совет депутатов МО «Намский улус» РЕШИЛ:

1. Утвердить методику определения размера затрат на осуществление Контрольно-счетной палатой МО «Намский улус» передаваемых полномочий контрольно-счетных органов поселений по осуществлению внешнего муниципального финансового контроля.

2. Опубликовать на официальном сайте МО «Намский улус» www.sakha.gov.ru/nam

3. Контроль исполнения настоящего Решения возложить на постоянную комиссию по бюджету и налогам (председатель Федоров А.А.).

**Председатель Улусного (районного) Совета
И.Р. Попов**

Глава улуса А.П. Атласов

**Приложение к решению
от 10.12.2014 г. №13-3
МЕТОДИКА**

Определения размера затрат на осуществление Контрольно-счетной палатой МО «Намский улус» передаваемых полномочий контрольно-счетных органов поселений по осуществлению внешнего муниципального финансового контроля

1. Настоящая Методика определяет цели предоставления и порядок расчета объемов межбюджетных трансфертов, передаваемых из бюджетов поселений в бюджет муниципального образования «Намский улус» (далее – межбюджетные трансферты) в случае передачи полномочий контрольно-счетных органов поселений по осуществлению внешнего муниципального финансового контроля Контрольно-счетной палате муниципального образования «Намский улус».

2. Межбюджетные трансферты предоставляются в целях финансового обеспечения деятельности Контрольно-счетной палаты МО «Намский улус» в связи с осуществлением ею контрольных и экспертно-аналитических мероприятий в рамках переданных полномочий поселений.

3. Объемы межбюджетных трансфертов, предоставляемых из бюджетов поселений в бюджет муниципального района, определяются с учетом необходимости обеспечения оплаты труда с начислениями работников Контрольно-счетной палаты МО «Намский улус», осуществляющих переданные полномочия, их материально-технического обеспечения, иных затрат (средства могут быть направлены на заработную плату и начисления на нее; обеспечение материальными запасами, увеличение стоимости основных средств; работы, услуги по содержанию имущества; прочие работы и услуги, необходимые для исполнения полномочий – осуществления контрольных и экспертно-аналитических мероприятий).

Расчет производится по следующей формуле:

$МБТ = Зр + Зи$, где
МБТ – объем межбюджетных трансфертов
Зр – затраты на выполнение работ
Зи – затраты на иные расходы
 $Зр = Рб * Кр$, где
Рб – базовые расходы – фонд оплаты труда с начислениями сотрудника КСП МО «Намский улус» для проведения мероприятий
Кр – коэффициент объема работ
 $Рб = ФОТ / Пс$, где
ФОТ – годовой фонд оплаты труда с начислениями одного сотрудника КСП МО «Намский улус»

Пс – количество поселений, охваченных одним сотрудником для выполнения функций внешнего финансового контроля

$Кр = Чп / Чср$, где
Чп – численность населения поселения
Чср – средняя численность населения поселения

$Зи = Рб * Кпр$, где
Кпр – коэффициент прочих затрат равен 0,2

Пояснительная записка

Проект решения Улусного Совета депутатов МО «Намский улус» подготовлен на основании решений представительных органов муниципальных образований поселений Намского улуса, в соответствии с которым Контрольно-счетной палате МО «Намский улус» переданы полномочия по внешнему муниципальному финансовому контролю. Контрольно-счетной палатой разработана Методика расчета объемов межбюджетных трансфертов, передаваемых из бюджетов поселений в бюджет муниципального района на осуществление полномочий.

При разработке Методики за основу принята Методика определения размера затрат на осуществление контрольно-счетным органом муниципального района передаваемых полномочий контрольно-счетного органа поселения по осуществлению внешнего муниципального финансового контроля, одобренная Президиумом Ассоциации контрольно-счетных органов РС(Я) и рекомендованная Счетной Палатой РС(Я). Проект методики был продемонстрирован представителям финансовой (экономической) службы администраций поселений в рамках семинара и был одобрен.

В расчет включены расходы на содержание главного специалиста (ФОТ и прочие материальные затраты).

Со всеми сельскими поселениями заключены

соглашения о передаче полномочий. Согласно п.3.2 соглашения Контрольно-счетной палатой МО «Намский улус» до представительного органа поселения и администрации поселения доводится расчетный объем межбюджетных трансфертов на очередной год. В бюджетах 19 сельских поселений объемы межбюджетных трансфертов утверждаются в соответствии с методикой и производятся перечисления в бюджет района для осуществления полномочий.

Контрольно-счетная палата МО «Намский улус» предлагает утвердить данную Методику без ссылок на временной период.

РАСПОРЯЖЕНИЕ

15.12.2014 № 2296-р с. Намцы

«О дополнительных мерах по обеспечению пожарной безопасности и предупреждению чрезвычайной ситуации в период проведения новогодних праздников на территории Намского улуса»

На основании решения Правительственной комиссии по предупреждению и ликвидации опасности возникновения чрезвычайной ситуации на объектах жилищно-коммунального хозяйства на территории МО «Намский улус», распоряжаюсь:

1. Всем главам поселений, руководителям предприятий, учреждений и организаций всех форм собственности на территории Намского улуса:

1.1. Принять распорядительные документы по обеспечению пожарной безопасности в период новогодних праздничных мероприятий;

1.2. Назначить приказом ответственных лиц за пожарную безопасность на объектах проведения новогодних мероприятий;

1.3. Организовать дежурство ответственных лиц в праздничные и выходные дни;

1.4. Провести дополнительные противопожарные инструктажи с должностными лицами объектов, ответственными за проведение массовых мероприятий;

1.5. Запретить применение пиротехнических изделий в помещениях, зданиях и сооружениях любого функционального назначения согласно п.13 Постановления Правительства Российской Федерации от 22.12.2009 г. № 1052 «Требования пожарной безопасности при распространении и использовании пиротехнических изделий»;

1.6. Организовать проверки трудовой дисциплины и соблюдения технологического режима на подведомственных объектах;

1.7. Принять все необходимые меры по соблюдению обязательных требований пожарной безопасности и безаварийной эксплуатации собственных объектов;

1.8. Взять под свой контроль проведение культурно-массовых мероприятий вне помещения с применением пиротехнических изделий в местах массового скопления людей;

1.9. В местах массовых гуляний выделить специально оборудованные площадки для использования (запуска) пиротехнических изделий;

1.10. Запретить проведение новогодних праздничных мероприятий на объектах с массовым пребыванием людей без согласования с отделом надзорной деятельности по Намскому району;

1.11. Закрепить ответственных лиц за объектами жилищно-коммунального хозяйства и энергетики, предусмотрев четкую схему оповещения и вызова в случаях необходимости ответственных работников и аварийно-восстановительных бригад;

1.12. Ежедневно информировать о ситуации на местах и в случае необходимости в ЕДДС МО «Намский улус» тел: 42-5-08, 112, 89148230112 (ст. диспетчер) (дежурный диспетчер).

2. Совместно с Отделом надзорной деятельности по Намскому району (Парников Н.А.) с представителями ММО МВД РФ «Намский» (Стручков А.А.), ТО Управления Роспотребнадзора по РС(Я) в Намском районе (Ильина Л.И.):

2.1. Принять в установленном порядке исчерпывающие меры по пресечению случаев, производства, хранения и реализации пиротехнической продукции, электрических гирлянд без соответствующих сертификатов, а также применения их в местах, не предназначенных для этих целей;

2.2. Усилить работу в средствах массовой информации по информированию населения о мерах пожарной безопасности при устройстве новогодних елок, применении пиротехнических изделий и использовании электрических гирлянд, а также профилактике пищевых отравлений, массовых инфекционных заболеваний, гриппа и ОРВИ;

2.3. Совместно провести рейды по торговым точкам, реализующие пиротехнические изделия.

3. Совместно ОПС РС(Я) № 23 по МО «Намский улус» (Колпашиков И.В.), ГУ Намское Управление социальной защиты населения (Парников Н.Г.):

3.1. Усилить работу по проведению внеплановых проверок объектов образования, здравоохранения, культуры и в учреждениях социальной сферы с круглосуточным пребыванием людей на обеспечение противопожарной безопасности;

3.2. Провести проверки по соблюдению противопожарного режима на объектах, учреждениях, в том числе в части соблюдения режима курения, применения бытовых электрических и электронагревательных приборов и устройств;

3.3. Обеспечить в период праздничных дней в установленном порядке проведение проверки мест проживания семей, относящихся к категории «неблагополучные»;

3.4. Усилить профилактическую работу в период новогодних праздников в жилом секторе.

4. Генеральному директору ООО «Намкоммунтеплоэнерго» (Игнатъев Н.В.):

4.1. В период проведения новогодних праздников обеспечить бесперебойную и надежную работу котельных;

4.2. Обеспечить необходимый запас топливно-энергетических ресурсов для выработки тепла

САХАБААЗАЛЪТ
завод базальтовых материалов

ВНИМАНИЮ ЯКУТЯН!
"Завод базальтовых материалов" в ноябре и декабре 2014 г. проводит
ПРЕДНОВОГОДНЮЮ СУПЕРАКЦИЮ!

ПОКУПАЙТЕ УТЕПЛИТЕЛИ
"САХАБААЗАЛЪТ" марки П-75
со **СКИДКОЙ 15 %**
по цене **4 100** рублей/м³!

А также значительное
СНИЖЕНИЕ ЦЕН
на плиты:
ПП-60 - 3 900 рублей/м³
П-125 - 5 900 рублей/м³!

Заклячая договора на сумму свыше
100 тысяч рублей до 31 декабря 2014 г., Вы можете получить:
· ценные призы
· денежные призы на сумму 100 тыс. рублей
· **СУПЕРПРИЗ - ДОМОКОМПЛЕКТ** базальтового дома
площадью 54 кв.м. стоимостью **900 тыс.рублей!**

Пятеро якутян уже стали счастливыми обладателями денежных призов на сумму 132 тыс. руб.

ПРОКОПЬЕВА Светлана Святославовна
МАТВЕЙЧУК Юрий Васильевич
ФОМИНА Федора Ивановна

Подробности по тел.: 40-39-20
г. Якутск, ул. Орджоникидзе 36/1 (LG Саха-центр), офис 408, тел.: 40-39-20, 40-22-22

* Данная акция не является стимулирующей лотереей, на нее не распространяются требования Федерального закона РФ №138-ФЗ от 11.11.2003 г. «О лотереях» и направлять уведомление в уполномоченный государственный орган не требуется.

и теплоснабжения;

4.3. Организовать проверки трудовой дисциплины и соблюдения технологического режима объектов теплоснабжения;

4.4. Обеспечить круглосуточную готовность выезда водовозной техники для подвоза воды в случае пожара.

5. Начальнику МКУ Управление образования МО «Намский улус» РС(Я) (Протопопов О.Н.):

5.1. Принять распорядительные документы по обеспечению пожарной безопасности в дошкольных, школьных учреждениях;

5.2. На основании п. 32 Постановления Правительства РФ от 25.04.2012 г. Правил противопожарного режима в Российской Федерации, в учреждениях с массовым пребыванием людей применение пиротехнических изделий во время проведения новогодних утренников, культурно-массовых мероприятий в помещениях;

5.3. Не допускать проведения праздничных новогодних мероприятий с организацией питания детей блодами домашнего приготовления в образовательных учреждениях и детских садах;

5.4. Назначить приказом ответственных лиц за пожарную безопасность в дошкольных, школьных учреждениях в праздничные и выходные дни;

5.4. Организовать дежурство ответственных лиц в дошкольных, школьных учреждениях в праздничные и выходные дни.

6. Главному специалисту по ГО и ЧС «Намский улус» (Соловьев В.Ю.):

6.1. Провести заседание комиссии по предупреждению и ликвидации чрезвычайных ситуаций по вопросу обеспечения пожарной безопасности в период новогодних мероприятий и представить в срок до 12 декабря 2014 года в ГУ МЧС России по РС(Я), информацию о принятых решениях.

7. Намскому филиалу «Нам» НВК «Саха» (Шишкин Г.П.), редакции Намской улусной газеты «Энсиэли» (Касьянов В.Г.) опубликовать данное распоряжение в СМИ.

8. Контроль исполнения данного распоряжения возложить на и.о. заместителя главы, руководителя службы управления персоналом Жиркова Д.С.

Глава улуса А. Атласов

АартыкЭкспрессКредит

НУЖЕН ТОЛЬКО ПАСПОРТ
ДЕНЬГИ
до зарплаты
от 5 000 до 50 000 рублей
с любой кредитной историей*

8 (41162) 43 - 0 - 86
Универмаг (ул. И. Винокурова, 2)

Условия предоставления кредита (займа):

Процентная ставка 0,6% - 1,8% в день (219% - 657% годовых). Срок до 365 дней. Займ предоставляется гражданам РФ от 18 до 65 лет. Постоянная прописка в г. Якутск или в районах присутствия Общества. Необходимые документы: Паспорт РФ.

В расчет полной стоимости потребительского кредита (займа) включаются с учетом особенностей, установленных статьей 6 ФЗ «О ПОТРЕБИТЕЛЬСКОМ КРЕДИТЕ (ЗАЙМЕ)», следующие платежи заемщика:

1) по погашению основной суммы долга по договору потребительского кредита (займа); 2) по уплате процентов по договору потребительского кредита (займа); 3) платежи заемщика в пользу кредитора, если обязанность заемщика по таким платежам следует из условий договора потребительского кредита (займа) и (или) если выдача потребительского кредита (займа) поставлена в зависимость от совершения таких платежей.

* На момент подачи заявки не должно быть текущей задолженности.

www.aartyk.com

ООО «МФО АартыкЭкспрессКредит» ОГРН 11214350048700 Реестр МФО 2120814001726 от 03.07.2012г.

© «ТУЙМААДА» хаһыаттын биһиргэ буолун
«ТУЙМААДА» общественной-политической хаһыакка 2015 сыл бастагы аңаарыгар сурутуу түмүктэнэрэ чугаһаата.
 Кэлэр сыл олус интэриэһинэй буолара күүтүллэр. Олохпун, арааһа, үүт-тураан буолбата буолуо. Сыана үрдээһинэ, үп-харчы кырыымчык буолуота, санаа-оноо түһүүтэ... Сүбэлиэ этибит: «Туймаада» хаһыаты кэлэр сылтан сурутан ааһан, араас кыһалжалары көрсөргө бэлэм буолун. Тоҕо диэтэххэ «Туймаада» хаһыат биэс сылы быһа кырдыгы эрэ суруйан кэллэ, суруйбуппун барыта туолан иһэрин үгүс ааһаччылар бигэргэтэллэр. «Туймаада» хаһыатын арыыйаба, олох устун эрэллээхтик хаамаргытыгар көмө-имэ буолуоҕа, ардыгар аралдьытан абырыаҕа.
 Сурутуу сыаната Дьокуускайга уонна киин улуустарга – 1102 солк. 92 харчы, Бүлүү бөлөх улуустарыгар – 1332 солк. 12 харчы, Хотугу улуустарга – 1448 солк. 04 харчы. Алта ыача толору суруттарбыттар сүүйүүлээх сурутууга кытталлар. Ааһааччылар испиһэктэрин республикатаары почтаттан ылабыт, оһон квитанцияны ыһпаккыт. СУРУН БИРИИС – 150 тыһыынча солкуобай! Ону сэргэ сыаналаах бириистэр баар буолуохтара: улахан телевизор, холодильник, сыаналаах суотабай телефон о.д.а.
 Сэтинньи ыйтан хаһыат улуустар почталарыгар розницаҕа атыыланара тохтоото, оһон суруттардаххытына эрэ «Туймааданы» ылар кыахтаныаххыт.
 Дьин баары суруйар, олоҕу хайдах баарынан сырдатар, бар дьон сөбүлээн ааһар хаһыатыгар көхтөөхтүк сурутун! «Туймааданы» сурутуон – олоҕу атыннык көрүүн.
«ТУЙМААДА» редакцията.

РАСПОРЯЖЕНИЕ
 17.12.2014 № 2342-р
Об организационной улусной комиссии по подготовке и проведению юбилейных мероприятий, посвященных 120-летию И.Е. Винокурова
 В целях подготовки и проведения юбилейных мероприятий, посвященных 120-летию Ильи Егоровича Винокурова, видного государственного, политического деятеля Якутии, председателя Совета народных комиссаров — Совета Министров ЯАССР, первого секретаря Якутского областного комитета ВКП(б), депутата Верховного Совета СССР, кавалера орденов Ленина, Отечественной войны II степени, Трудового Красного Знамени, распоряжаюсь:
 1. Образовать организационную улусную комиссию по подготовке и проведению юбилейных мероприятий в следующем составе:
 Атласов А.П. — глава МО «Намский улус», председатель комиссии;
 Яковлев А.Я. — первый заместитель главы МО «Намский улус», заместитель председателя комиссии;
 Дьяконова В.Н. — заместитель главы по социальным вопросам, заместитель председателя комиссии;
 Члены:
 Попов И.Р. — председатель Улусного Совета МО «Намский улус»;
 Шаралова Л.И. — заместитель главы по экономике и финансам;
 Матвеев С.С. — заместитель главы по строительству, промышленности и ЖКХ;
 Лукин А.В. — начальник управле-

ния документационного обеспечения, текущего контроля и взаимодействия с ОМСУ администрации МО «Намский улус»
 Слепцов Ю.И. — глава МО «Хатын-Арынский наслег»;
 Протопопов О.Н. — начальник МКУ «Управление образования МО «Намский улус»;
 Игнатьев Н.В. — генеральный директор АО «Намкоммунтеплоэнерго»;
 Слепцов Л.А. — главный врач ГБУ РС(Я) «Намская центральная районная больница»;
 Новиков И.С. — начальник МБУ «Управление культуры и духовного развития»;
 Гоголев Е.Е. — начальник МКУ «Управление сельского хозяйства Намского улуса»;
 Ядреева Е.В. — директор АУ РС(Я) СПО «НПК им. И.Е. Винокурова»;
 Софронова М.Р. — директор МБУ «Намская межпоселенческая централизованная библиотечная система»;
 Жирков Н.М. — директор Намского политехнического техникума;
 Касьянов В.Г. — редактор-директор газеты «Энсиэли»;
 Шишкин Г.П. — директор филиала НВК «Саха».
 2. Улусной комиссии (Яковлев А.Я.) до 25 декабря 2014 года разработать и утвердить план мероприятий, посвященных 120-летию И.Е. Винокурова.
 3. Контроль исполнения настоящего распоряжения оставляю за собой.
Глава А. Атласов

РАСПОРЯЖЕНИЕ
 16.12.2014 г. № 2329-р с. Намцы
О повышении тоннажа проезда автотранспортных средств до 5 т на ледовой переправе через р. Лена по маршруту «Хатас-Намцы»
 На основании Акта контрольной проверки № 2 от 16.12.2014 г. толщины льда ледовой переправы по маршруту «Хатас-Намцы», распоряжаюсь:
 1. Разрешить проезд автотранспортных средств с массой до 5 тонн с 17 декабря 2014 г. через р. Лена по ледовой переправе «Хатас-Намцы» наименьшая толщина льда составляет 43 см, максимальная толщина льда составляет 65 см.
 2. Главе МО «2-й Хомустахский наслег» (Дмитриев А.К.), генеральному директору ООО «Быйан» (Окороков Р.Е.) установить постоянный кон-

троль за технико-эксплуатационным состоянием ледовой переправы.
 3. Рекомендовать начальнику ОГИАИ ММО МВД РФ «Намский» (Петров Н.А.) установить постоянный контроль безопасности дорожного движения по ледовой переправе.
 4. Рекомендовать Намской инспекции ГИМС ГУ МЧС России по РС(Я) (Мохначевский В.Н.) установить постоянный контроль соблюдения нормативов настоящего распоряжения.
 5. Намскому филиалу «Нам» НВК «Саха» (Шишкин Г.П.), редакции газеты «Энсиэли» (Касьянов В.Г.) опубликовать данное распоряжение в СМИ.
 6. Контроль исполнения данного распоряжения возложить на и.о. заместителя главы улуса по строительству, промышленности Матвееву С.С.
Глава улуса А. Атласов

РАСПОРЯЖЕНИЕ
 16.12.2014 г. № 2330-р с. Намцы
О разрешении проезда автотранспортных средств до 5 т на ледовой переправе через р. Лена по маршруту «Столбы-Фрунзе»
 На основании Акта контрольной проверки № 3 от 16.12.2014 г. толщины льда ледовой переправы по маршруту «Столбы-Фрунзе», распоряжаюсь:
 1. Разрешить проезд автотранспортных средств с массой до 5 тонн с 17 декабря 2014 г. через р. Лена по ледовой переправе «Столбы-Фрунзе» наименьшая толщина льда составляет 50 см, максимальная толщина льда составляет 68 см.
 2. Главе МО «Фрунзенский наслег» (Ядрихинский И.Г.), генеральному директору ООО «Быйан» (Окороков Р.Е.) установить постоянный

контроль за технико-эксплуатационным состоянием ледовой переправы.
 3. Рекомендовать начальнику ОГИАИ ММО МВД РФ «Намский» (Петров Н.А.) установить постоянный контроль безопасности дорожного движения по ледовой переправе.
 4. Рекомендовать Намской инспекции ГИМС ГУ МЧС России по РС(Я) (Мохначевский В.Н.) установить постоянный контроль соблюдения нормативов настоящего распоряжения.
 5. Намскому филиалу «Нам» НВК «Саха» (Шишкин Г.П.), редакции газеты «Энсиэли» (Касьянов В.Г.) опубликовать данное распоряжение в СМИ.
 6. Контроль исполнения данного распоряжения возложить на и.о. заместителя главы улуса по строительству, промышленности Матвееву С.С.
Глава улуса А. Атласов

© Продается недорого бренд и оборудование для открытия точки по продаже горячего кофе на вынос.
Тел. 89142271399
 © Предлагаю услуги инженера-эколога, эколога организации. Разработка и согласование природоохранных проектов (НДС, ПДВ, ЗСО), расчет НВОС и т.д. Цена договорная.
Конт. Тел. 89141098026, e-mail: ecolog-14@mail.ru
 © Фирма «Окна Якутска» реализует и устанавливает в Намском улусе пластиковые окна и натяжные потолки. Быстро и недорого.
Тел. в г. Якутске 21-58-09, 8-914-2-740868
 © Продаю сено. Тел. 89245688386
 Считать недействительным утерянное пенсионное удостоверение на имя Аммосовой Надежды Николаевны

ЫҤИРЭХ ТЫҤҤАР

УВАЖАЕМЫЕ КОЛЛЕГИ И ЖИТЕЛИ НАМСКОГО УЛУСА!

Примите искренние поздравления с Днем Энергетика и с наступающим Новым годом!

Уходящий год знаменателен для нас тем, что столет назад началась история развития энергосистемы республики - с началом работы Якутской тепловой электростанции, мощность которой составляла 180 кВт.

Советское развитие энергетической системы республики неразрывно связано с именем выдающегося государственного деятеля, нашего земляка Максима Кировича Аммосова. Проблемы изыскания средств, материалов, оборудования, обучение специалистов - в решении этих нелегких задач огромная заслуга М.К.Аммосова.

В 1924г. по инициативе М. Аммосова в г. Якутске было создано Общество поддержки электричества «Салдабыл», которое представляло своим членам ссуды на электрификацию. Намский улус вступил в это Общество. И, через год, получив ссуду, руководство Намского улуса выкупило паровую мельницу-молотилку купца С. Барашкова в с. Качикатцы Хангаласского улуса. В том же году, к годовщине Великой Октябрьской революции, провели новую линию и зажгли в селе первые лампочки, как их тогда называли «лампочки Ильича». Так, 1925 год стал годом начала электрификации в Намском улусе.

На базе паровой мельницы был открыт пищекомбинат. Это было первое промышленное предприятие в улусе, использующее энергию электричества.

В преддверии предстоящего праздника - Дня энергетика с гордостью делимся показателями, с которыми предприятие встречает Новый Год.

В Намском улусе РС(Я) выполнен капитальный ремонт магистральных линий напряжением 35-10кВ: Л-37 Радиоцентр-Намцы, Л-Хатырык, Л-Едейцы, Л-Никольцы, Л-64 Балыктах-Харыялах и др. Установлено однофазных опор с железобетонными приставками - 57 опор, монтаж самонесущего изолированного провода СИП - 2,660км, монтаж вводов проводом СИП - 2,434 км.

Хозяйственным способом силами бригад Намского РЭС в 2013 году выполнена реконструкция РС 10/0,4 кВ с заменой существующего провода на провод марки СИП в с. Арбын, с. Модут частично, с. Намцы, а также выполнена оптимизация сетей с выносом ВЛЭП за территории социально-значимых жилых объектов.

Намский РЭС плодотворно сотрудничает с администрацией района и с главами поселений Намского улуса, также проводятся мероприятия по технологическому присоединению к электрическим сетям новых жилых микрорайонов для улучшения качества электроэнергетики и возможности подключения новых потребителей. В связи с Играми народов РС(Я) введены новые объекты.

Поздравляя Вас с Днем Энергетика и с наступающим Новым 2015 годом, а также со столетием начала электрификации в республике, коллегам желаем - высоких достижений, творческих успехов и семейного благополучия, нашим потребителям - личного счастья и всех жизненных благ!

С уважением, коллектив ИТР и начальники Намского района электрических сетей ОАО АК «Якутскэнерго» Анатолий Семенович Васильев

Сир үрдүгэр баар саамай күндү киһибитин — кэргэммин, таптыыр ийэбитин, ахтар эбэбитин, тыыл, үлэ ветеранын **ДАРИЯ СЕМЕНОВНА АЛЕКСЕЕВНА** күнү көрбүт 80-с хааргар үктэммит өрөгөйдөөх үбүлүүгүнэн итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Оҕолорун, сиэннэрин туһугар ахсаабат кыһамнын, узаарабат болзомтон, истин, сылаас сыһыанын, тапталын иһин махталбытын тиэрдэбит. Ыалдьар диэни билимэ, баҕарабыт үтүмүн үгүс үөрүүнү.

Эбэрдэни кытта кэргэниг Степан Александрович, оҕолорун, кийитин, сиэннэрин

Убаастабыллаах **ЕКАТЕРИНА ГЕРАСИМОВНА!** Эйигин «Саха республикатын муниципальной сулууспатын туйгуна» диэн үрдүк наҕарааданы ылбыккынан уонна өрөгөйдөөх үбүлүүгүнэн итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Эн нэһилиэк общественной олоҕор дириг ытыктабылга сылдьар тумус туттар дьонуттан биридэстэрэ буоларгынан киэн туттабыт. Хамадаттан нэһилиэгэ социальной-экономической сайдыытыгар улахан кылааккын киллэрэн энкилэ суох өр сылга үлэлээн кэлбиккин үрдүктүк сыаналыбыт. Ис сүрэхтэн тахсар сылаас тыллартан, аҕыс сарадаһынан чаһылыйа оонньуур алмаас таас курдук чинг-чиргэл буолан, сөнэхтик-сэргэхтик сырыт, чугас дьонун уостубат таптала, ахсаабат махтаа сүрэххин үөртүн, сүргэбин көтөхтүн диэн баҕа санаабытын тиэрдэбит!
Эбэрдэни кытары «Хамадатта нэһилиэгэ» МТ дьаһалтатын коллектива

Тапталаах кэргэммин, истин ийэбитин, амарах эбэбин, Бөтүн нэһилиэгин олохтоовун **ЗАРОВНЯЕВА ЕКАТЕРИНА АФАНАСЬЕВНА** өрөгөйдөөх үбүлүүгүнэн ис сүрэхтэн эбэрдэлээн туран баҕарабын кытаанах доруобуйаны, дьолу-соргуну. Биһиэхэ кыһамнын иһин барҕа махтал тиэрдэбит.

Кэргэниг Алексей Семенович, уолаттарын Алексей, Роман, кыргыттарын Уруйдаана, Дайаана, кийитинг Ивановна, сиэниг Милена

Күн күбэй ийэбитин, эйэвэс эбэбитин, балгыбын, эдьийбитин **НАДЕЖДА ИННОКЕНТЬЕВНА ТАТАРИНОВАНЫ** үйэ аңардаах үбүлүүгүнэн итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Эн кыргыттарын атаһарыгар туруоран үлэ-һит, ыал мааныта онорон элбэх сиэн эбэтэ буолан дьоллооххун. Баҕарабыт саха алмаһыны кытаанах доруобуйаны, кырдыар диэни билиммэккэ билингин курдук эдэрди эрчимнээх сырыт, үлэ-бэр үрдүктэн үрдүк ситиһини, бар дьонун махта-ла, үөрүүтэ күннэтэ арыаллаатыннар, дьол-соргу тосхойдун диэн алгыбыт.

Кыргыттарын, сиэннэрин, биһиргэ төрөөбүттэрин дьиэ кэргэттэрэ

От имени коллектива Намской детской школы искусств им.З.П.Винокурова искренне поздравляем коллегу **ТАТАРИНОВУ НАДЕЖДУ ИННОКЕНТЬЕВНУ**, преподавателя класса теории музыки Хамагаттинского филиала с 50-летним юбилеем!

В этот прекрасный день мы разделяем Вашу радость и желаем Вам доброго здоровья, удачи в делах, творческого подъема! Оставайтесь всегда такой же целеустремленной и жизнерадостной, счастливой и благополучной Вам и Вашим близким.

Маннайгы кылаастан биһиргэ үөрэммит доҕорбутун **ИННОКЕНТИЙ ВАСИЛЬЕВИЧ КОЛПАШНИКОВЫ** үгүө суобастаахтык, үһүн күмгэ үрдүк таһаарыылаахтык үлэлээн, кылааспыт оҕолоруттан бастаһынан, киэн туттар тапталаах улууспут «Ытык киһитэ» аатын ылбытынан итиитик эбэрдэлибит!

Эн эппиэтинэстээх, сыралаах үлэн үрдүктүк сыаналаммытынан астынабыт уонна Эйигинэн киэн туттабыт! Инииктин кытаанах доруобуйаны, дьиэ кэргэнгэр этэнгэ буолууну, үлэ-хамнас үөһүгэр киэн далааһыннаахтык үлэлээнгин Намын улууна, республикан бүтүүнэ сайдыытыгар өссө да кылааккын киллэрэ тураргар баҕарабыт!

1979 с. Нам орто оскуолатын бүтэрбит кылааһын оҕолоро, кылаас салайааччыта Новгорова Татьяна Николаевна

Эйэлээх, иллээх мааны ыал аҕа баһылыгар, Аан Дархан аҕаба, истинник саныыр доҕорбутугар **ОКОНЕШНИКОВ ИГНАТ АФАНАСЬЕВИЧКА** өрөгөйдөөх үбүлүүгүнэн иһирэх эбэрдэтибит!

Күн-дьыл өксүөнүн билиммэккэ, ыалдьар-кырдыар диэни аахсыбакка эдэрди эрчиминэн бу курдук чэги-эник үлэли-хамсы, үөрэ-көтө сырыт. Бөҕө эркин буолан, кэргэни сылаас таптальгар сууланан, оҕолорун ситиһиллэринэн кынаттанан, уһундук дьоллоохтук олоҕорго баҕарабыт. Эн истин-иһирэх ырыаларын истэн дуоһуябыт, төрөөбүт нэһилиэккэр элбэх араас дьыаллэри тутан, олохтоохтор махталларын ыларгыттан астынабыт, киэн туттабыт. Эйигин кытары куруутун амарах санаа аргыстаһын, сылаас сыһыан доҕордустун, ыарыы сыстыбатын, дьол тосхойдун диэн сахалы алгыспытын тиэрдэбит.

1 Хомустаах орто оскуолатын биһиргэ бүтэрбит доҕотторун, 1977 с. выпуск

Убаастабыллаах **ОКСАНА НИКОЛАЕВНА ГРИГОРЬЕВНА**, Нам педагогической колледжын устудьуоннар олоҕор дьыалларын иитэччитин, сырдк санаалаах, эйэвэс, үтүө майгылаах киһини, олоҕун орто омурҕанынан итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Баҕарабыт дьиэ кэргэнгэр, аймах-билэ дьон-ноҕорго толору дьолу, үгүс үөрүүнү, тус бэйэвэр үрдүктэн үрдүк ситиһиллэри, оҕолорун, сиэннэрин тапталарынан угуттанан үһүн дьоллоох, иллээх, быйаннаах олоҕу диэн этэн туран алгыс тылын аныбыт.

Хаһын хаарыйбатын эн хара баттаххын, Хахсаат самнарбатын эн күүстээх санааһын, Кыһыннар кымыс кэриэтэ үллэ турдун ситиһинг, Үллэр өрүс уугунуу туола турдун баайындуолун!

Эбэрдэни кытта Нам педагогической колледжын коллектива

Уважаемую коллегу **ЛУКИНУ ЛИДИЮ КОНСТАНТИНОВНУ**, заведующую заочным отделением Намского педагогического колледжа, отличника образования Республики Саха (Якутия), лидера первичной профсоюзной организации работников, сердечно поздравляем с 50-летним юбилеем!

Около 30 лет Вы работаете в сфере образования, вложив свой немалый вклад в дело воспитания и обучения не только подрастающего поколения, но и молодых кадров республики — будущих учителей. Вы передаете свои знания и жизненный опыт своим коллегам, молодым специалистам. Мы ценим в Вас деловитость и творчество в сочетании с профессионализмом и требовательностью.

Уважаемая Лидия Константиновна! Желаем Вам доброго здоровья, дальнейших успехов в труде, семейного благополучия!

Коллектив Намского педагогического колледжа

КЭРИЭСТЭБИЛЛИР

Тапталлаах аҕа-быт, оҕолорбут эһэлэрэ, хос эһэлэрэ Данил Семёнович ыарахан ыарыыттан олохтон туораабыта ахсынны 21 күнүгэр 40 хонугун туолар.

Аҕабыт дьохун олоҕу олорон ааста. Төрөөбүт дойдуттан харыс да сири хамсаабакка, Аппааныга үөрэнэн, үлэлээн, дэриэбинэтэ, оройуона сайдарын туһугар сүткэн кылааты киллэрдэ.

Иванов Данил Семёнович 1930 с. ыам ыйын 15 күнүгэр Аппааныга үлэһит дьиэ кэргэнгэ бастакы оҕонор төрөөбүтэ. 7 сааһыгар Малайккай оскуолатыгар маҥнайгы кылааска үөрэнэ кирибитэ. Нам 7 кылаастаах оскуолатын бүтэрэн баран, «Карл Маркс» колхозка үлэ-лэбэти. 1948 с. эдэр уолу колхоз барыбылынан трактористар курстарыгар үөрэтэ ыппыта. Аан бастаан «Коммунар» комбайннан бурдук хомуйуугу үлэ-лэбэтэ.

Аҕабыт Иванов Иван Данилович ол сағана соҕотох суоптар этэ. Маһынан оттулар массыннан таһаҕас таһар. Данил суоптар буолуон олус баҕарар. Ол баҕатын толороору Дьокуускай куоракка суоптар идэтигэр үөрэнэ барбыта. 1952 с. «ГАЗ-51» массынаҕа «Карл Маркс» колхозка суоптар үлэтин сағалаабыта. 1955 с. Большой Невертэн «ЗИС-150» массынаны бэйэтэ баран сүүрдэн аҕалды. Үлэттэн аккаастанар дьини билбэт, сыгыты, түргэн, эпизитинэстээх буолан, Социалистическай куоталаһы кыайылыаҕа буолбута.

1972 с. Максим Аммосов аатынан совхоз тэриллибитэ. Бу кэмгэ «ЗИЛ» массынаны сөнүһү эбии аһылыгын тийэнигэр Өлүөхүмэ, Таатта, Амма, Кэбээйи, Вүлүү, Чурапчы оройуоннарынан, Амурскый уобаласка тийиэ автоколонна старшайа буолан улахан айаҥна сылдыбыттар. Кангаластан чох таһан Түбэҕэ, Көбөкөҥгө, Арбынҥа сотору-сотору тийэрэ. Сайын сөнүһү аһылыгын бэлэмнээһингэ окко звенowodунан, сенажка биригэдириинэн өр сылларга таһаарылыахтык үлэни тэрийбитэ. 3 сыл устата АВМ-на салайааччынан үлэлээн, үрдүк көрдөрүүнү ситиһэн, республикага 2-с миэстэҕэ тахсыбыттар. Оройуон, совхоз аатын аатташпыттара. Ситиһиллээх үлэтин туоһулар наҕараадалара буолаллар: «Дарник коммунистического труда» 1961; «Отличник социалистического соревнования сельского хозяйства РСФСР» 1965; Медаль «За доблестный труд в ознаменование 100-летия со дня рождения В.И.Ленина» 1970; Орден «Знак Почёта» 1972 с.

Үлэтин таһынан нэһилиэк, оройуон общественай олоҕор актыыбынай кыттааччы этэ. Ол курдук, нэһилиэк 3 төгүллээх, райсовека 2 төгүллээх депутаттынан талыллан элбэх өрүттээх үлэҕэ кыттыспыта. 1971-1974 с.с. САССР ССКП Обкомун чилиэнинэн талыллан, ревизионнай комиссияҕа үлэ-лэбэтэ.

Эдэр эрдэбиттэн нэһилиэк, оройуон культурунай, спортивнай олоҕор инники күөҥгэ сылдыбыта. 1957 с. ийэбитинэн Анастасия Филипповнаһын ыал буолбута. Оройуонга ытыгылар фестивалларга бири да көтүспэккэ кыттан, дьону көвүлүүллэрэ.

Олус көхтөөхтүк бары ытыгылар күрэхтэһиллэргэ кыттан, кыайыы өрөгөйүн билэн олох үөһүгэр сылдыбыттар. Бэйэлэрин холобурдарынан биһигини, оҕолорун, сиэнэрин дьонго үтүө сыһыанга үөрэтииттэрэ. Аҕабыт дьонго үтүө өттүлэрин бэлиэтиир ыраас санаалаах киһи буолан, дьон-сэргэ махталын ылаар. Автобуска үлэли сылдыан олордубатах киһитэ ахсааннаах буолуо.

Олоҕун устата үлэ аргыстанан, аҕабыт ыалды да сыттар өрүүтүн үлэ-лэбэтин-хамсаабытын туһунан кэпсэтэ сыппыта...

Күндү тапталлаах аҕабыт улахан олово биһиэхэ өрүүтүн үтүө холобур буолуоҕа. Киһи олоҕун

хас биридди кэрдиһэ биһиги өйбүтүгэр-санаабытыгар куруутун биригэ сылдыаҕа.

Тийэх күнүгэр кэлэн тирэх буолбут бар дьоммутугу, барыгытыгар, махталбытын тириэрдэбит. **Оҕолоро, кийииттэрэ, күтүөттэрэ, сиэннэрэ**

Ахтар-саныыр, убаастыыр убайбыт, таайыт Петров Ким Васильевич орто дойдута олоҕуттан барбыта 2014 с. ахсынны 23 күнүгэр үс сылын туолар.

Ким Васильевич ахсынны 19 күнүгэр 1937 с. Нам с. Бурнашева Варвара Матвеевна, Василий Константинович Петров дьиз кэргэнигэр бастакы оҕонор төрөөбүтэ. Оскуолатын Уус-Алданга Мүрү орто оскуолатыгар уон кылааһы бүтэрбитэ. Советскай Армияҕа Сахалинҥа үс сыл сулууспалаабыта. Саха Государственной университеттэригэр 1959 с. медико-лечебнай факультетка үөрэнэ кирибитэ. 1965 с. үөрэбин бүтэрэн травматолог быраас идэтин ылар уонна Дьокуускайдаағы городской больницыга үлэ-лэбэтэ.

1968 с. Москва к. ординатураҕа эбии үөрэххэ ытталар. 1970 с. үрдүк квалификацияланнай специалист буолан бырааһынан городской больницыга үлэтин сағалары. Ким Васильевич учуугала Яков Петрович Бакычаровы, биригэ үлэлиир коллегаларын Тит Васильевич Романовы, Рево Захарович Алексеевы, Василий Васильевич Жедеоновы, Олег Георгиевич Иноземцевы истинник саныыра. Унуох тостуугу саҥа ныманы булаллар.

1980-1990 сс. Ким Васильевич санитарнай авиацияга травматолог-ортопед бырааһынан Саха сирин улустарын барытын хабаан экстреннай көмө оҕорор, дьон махталын ылар. Ким Васильевич эдэр быраастарга наставник быһыытынан элбэх сүбэ-ама биэрэрэ. Ким Васильевич кэргэнинэн, ХИФУ мединститутун директора Пальмира Георгиевнаны ыал буолан икки оҕону төрөтөн, үөрэхтээх дьон оҕордулар. Икки сиэн тапталлаах эһэтэ этэ. Убайыт, Ким Васильевич, күүс-көмө, саамай чугас, истин киһибит. Ыарыйдахпытна тутта сүбэ-ама биэрэр этэ. Намын таптыыр, хайаан да иллэн буолла да тахсан күүлэйдэн, сыннынан тыаҕа тахсан биһигини кытта отонноон үөрэн-көтөн киэрэрэ. Ким Васильевич үрдүк категориялаах быраас травматолог-ортопед, РФ уонна СР доруобуйатын харыстабылын туйгуна, СР үтүөлээх бырааһа, үлэ ветерана, СР Президенин Бочуотунай грамотатынан 1996 с. наҕараадаламмыта. Олоҕун тийэх күнүгэр диэри дьон доруобуйатын туһугар үлэлиэхамсы сылдыбыта.

Таптыыр убайыт, таайыт, быдан дьылларга бырастыы. Ким Васильевич үтүө санаата, сындык кэриэһэ оҕолоругар, сиэннэригэр, сиэн бырааттарыгар холобур буоллун.

Балта, үлэ ветерана Римма Васильевна, күтүөт Иннокентий Петрович, быраата Анатолий Васильевич, сиэн бырааттара: Валерий Иннокентьевич, Иннокентий Иннокентьевич, сиэн балта Туйаара Иннокентьевна, Федоровтар уонна чугас аймактар

Убаастыыр өр кэмнэргэ биригэ үлэ-лэбэтэ Хатастаагы быыбардыыр участка председателэ Олесов Тимофей Тимофеевич орто дойдуттан суох буолбута тохсуньу 16 күнүгэр 1 сылын туолар.

Быыбарга биригэ үлэ-лэбэт коллегалара ахтан-санаан ааһахпыттан баҕарыт. Биһиги биир коллектив буолан 1992 сылтан быыбар комиссиятыгар 2010 сылга диэри үлэ-лэбиппит. Тимофей Тимофеевич үлэтигэр сүрдээх бэриниллээх, эпизитинэстээх, ирдэбиллээх буолан быыбардар үрдүк таһынаахтык бараллара. Ол сағана 90-с сылларга быыбардар олус буккуурдаах, олус элбэх

партиялар, кандидаттар тураллар этэ. Ону Тимофей Тимофеевич сөпкө сүрүннээн, барыгытыгар тустаах үлэлиир аттаран туруортуу этэ. Нэһилиэниэ быыбарга 100% кыттарын ситиһэ сатыыр этибит. 2 Хомустаах участкара элбэх буолан дьону куластаттарга уустуктар бааллара, транспорты, уматыгы быһаарарга барытын председател үлэ-лэбэтэ. Быыбардар дьыл араас кэмигэр буолаллар этэ, ол курдук өрүскэ моторканан, өрүскэ-эбэбитигэр сатыы да сылдыар түгүннэр баар буолаллара, Бэстээбинэн эргийэн айаннаһын эмиз буолара.

Быыбар үлэтин үрдүк таһынаахтык ытаммыт ТИК, ЦИК-тэн элбэх Бочуотунай грамоталарынан, Махтал суруктарынан наҕараадаламмыт. Быыбар үлэтинэн эрэ мунурдаммакка биир иллээх коллектив буоламмыт үлэни, сынныалаһы тэҥнэ дьүөрэлиир этибит. Тимофей Тимофеевич киһи быһыытынан сүрдээх көрдөөх-нардаах көпсөөннөрдээх, сырдык-ыраас дууһалаах, киэн биллилээх, элэккэй киһи этэ. Биһиги Тимофей Тимофеевич кытта биригэ үлэ-лээн ааспыттынан киэн туттабыт, сындык мөссүнэ, үтүө аата биһиэхэ барыгытыгар үйэ-саас тухары сүрэхпитигэр, санаабытыгар мэлдьи баар буолуо.

1992-2010 сс. Хатастаагы быыбардыыр участка комиссиятын чилиэниэрэ

Биһиги таптыыр эһэбит, аҕабыт, кэргэним Максим Николай Николаевич ыарахан ыарыыттан күн сириттэн туораабыта 2014 сыл ахсынны 21 күнүгэр биир сылын туолар.

Аҕабытын санаабата күммүт суох, баара буоллар онук гыныа, манньк гыныа буолар. Киһи тухох баар кыһал-лабытын быһаарар киһибит этэ. Олус суохтаатыбыт.

Аҕабыт Дьокуускай куорат Хатаһыгар бизес оҕолоох ыалга үһүс оҕонор кулун тутар 12 күнүгэр 1958 с. төрөөбүтэ. Дьоллоох оҕо сааһа ийэтин дойдутугар Булун оройуонун Күһүүр бөһүөлүгэр аастыта. 1974 с. 9-с кылааһы бүтэрэн ийэтин Августа Николаевна биригэ төрөөбүт балтытыгар Апрелья Николаевнага Аппааны бөһүөлүгэр олонорон 2 №-дээх профтехучилищега Граф Бирэргэр тракторист-машинист идэтин баһылаабыта. Дойдутугар Булунҥа төннөн баран ытык иэһин толоро Советскай Армияҕа үс сыл дизельнай подводнай лодкаҕа сулууспалаан кэлбитэ. 1981 с. Нам оройуонун Аппааны бөһүөлүгүн дойдунан оҕостон, олоҕун аргыһын Любовь Дмитриевнаһын ыал буолбуттара. 4 оҕону төрөтөн улаатыннарар, ыал оҕортоон 4 кыыс сиэнэммитэ. Эһэ буолар доьлун билбитэ. Олоҕун улахан агарын техника үлэтигэр анаата. Эбии сварщик үөрэбин Дьокуускай куоракка бүтэрэн, тарбахха баттанар үчүгэй сварщик аатын сүкпүтэ.

Аҕабыт «Хатыг-Арыы» совхозка, онтон совхоз ыһылыбытын кэннэ дуоҕабырынан хоту Анаабыр улуутугар, кэники «Быйаг» ООО тэрилитигэр 9 сыл энкилэ суох эргэ техникаларын түүн-күнүс, өрөмүл диэбэккэ сыбааркалаан, өрөмүөннэһэн үлэ-лэбэтэ. Кэники кэмгэ ыалдыан II группалаах инбэлиэккэ тахсыбыта. Ол да буоллар таах олортоҕо, үлэ-лэбэтин курдук үлэлиирэ. Дьон көрдөстөвүнэ массыналарын, трактордарын сыбааркалаан биэрэрэ. Сүөһүтүн аһын бэйэтэ көрөрө. Дьонго, табаарыстарыгар сыһыана элэккэй, сайбаас этэ. Дьизитигэр амаҕа аҕа, тапталлаах кэргэн этэ. Киһи киһиэхэ кыһыһардаһына да киһини күллэрэн кыһыһыбытын аһардан кэбиһэрэ.

Таптыыр эһэбитин, аҕабытын, кэргэммин үйэ-саас тухары ахта-саныы сылдыахтыт. Сындык мөссүнүн хаһан да умнуохпүт суоҕа. Аҕабыт ситэ олортоох олоҕун оҕолоро, сиэннэрэ салгыахтара. Быдан дьылларга быраһаай.

Кэргэнэ, оҕолоро, сиэннэрэ

ИДЬУО ИТИРИННЭРЭР

ЫАЛЛАРЫ ИТИРИКСИТТЭР АЙМЫЫЛАР

Нэдиэлэ устата 11 араас административнай буруй оҕоһуллубут. Нам сэл. гр.-ка Б. гр.-ка Н. сирэйин быһа охсубут, айдааны тарпыт. Кириэс-Кытылга итирик гр.-ка Я. гр.-ка А. дьизитин ыспыт, дьизэлээхтэри түүрэдэбит. Нам с. олохтооҕо гр.-ка К. оҕолорун көрбөккө арыгыны өрө туһут. Кыһыл-Сыйр дьаһалтатын дьизитигэр 11.12.2014 с. 17 ч. 40 м. билбэт киһилэрэ киэрэн «уохтаагы» мооньуттан хантапшыт, тахсарыгар көрдөспүтэрин истибэтэх. 13.12.2014 с. 22 ч. 55 мүн. гр. А. дьизитигэр итирик, билбэт киһитэ киэрэн баран тахсыбатах. Полициялар кэлэн киһи дьизиттэн гр. М. туһуттар. 14.12.2014 с. Кыһыл-Сыйра гр. Г. итирик туруктаах сылдыан полицияҕа өрөлөспүт.

9 киһи араас эчэйини ылбыттар, сорохторун кырбаабыттар. 2 уруу түбэлтэтэ тахсытыт. 2 суол быһылаана буолбут, ким да олоһолмотох. ГАИ 350 транспорты бэрэбиэркэлээбит. 64 боротокуол тоһоруллубут. Ус итирик суоптар массына ылта сылдыан түбэспүт. 6 массына ыстарааһыт сиргэ туруоруллубут.

МАХТАЛ

Күндү аҕабыт, кэргэним, Партизан олохтооҕо Жирков Владимир Павлович эмискэ бу сирдээҕи олохтон туораабытыгар биһиги дьизэ кэргэн ыар сүтүкүтүгэр күүс-көмө, сүбэ-ама буолбут, көмөлөспүт нэһилиэкпит дьонугар, аймактарбытыгар, бырааттарбытыгар, табаарыстарбытыгар, олохтоох дьаһалтаҕа махталбытын тиэрэбит. Чуолаан Скрябина Полина Ивановнаҕа, Гаврилев Вячеслав Николаевичка, Новгоров Петр Яковлевичка, Самсонов Николай Петровичка, Жирков Василий Васильевичка, аҕабыт суоптар табаарыстарыгар, үлэ-лэбэти тэрилтэлэригэр. Баҕарыт барыгытыгар кытаанах доруобуйаны, үлэтигэр ситиһиллэри, дьоллоох олоҕу.

Матрена Михайловна уонна киһи оҕолоро

Биригэ үлэлиир коллегабытыгар, 2 Хомустаах ветеринарнай лечебница сэбиэдиссэйигэр Михайлова Татьяна Петровна биригэ төрөөбүт убайа, Дьокуускай куорат олохтооҕо ИВАНОВ Петр Петрович соһумардык олохтон туораабытынан дириг кутурбаммытын тиэрэбит. Нам улуунун ветеринарнай управлениета, лабораторията	Нам улуунун 1 Хомустааҕар олоҕор чугас аймактарбытыгар Анатолийга, Валерийга, Вячеславка, Александрга, Пашага бырааттара НИКОЛАЕВ Семен Романович соһумардык өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тиэрэбит. Соловьевтар, Бочкаревтар, Жирковтар
Күндүтүк саныыр кырдыаҕас эдьийибит, үлэ, тыыл ветерана, Салбан нэһилиэгин Ытык киһитэ НОВГОРОВО Ксения Гаврильевна 86 сааһыгар уһун, ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан оҕолоругар, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр дириг кутурбаммытын тиэрэбит. Аһыгытын тэҥнэ үлэстэбит. Убай Сивцев Агей Иванович бары оҕолоро, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ	«Хомустаах 1 нэһилиэгэ» МТ дьаһалтата, депутаттара, общественаһа нэһилиэк олохтооҕо НИКОЛАЕВ Семен Романович эмискэ күн сириттэн барбытынан биригэ төрөөбүттүгэр, бары аймактарыгар дириг кутурбаммытын тиэрэбит.
Чугас дьоммутугар Эверстовтарга Е.В., В.И., Г.В., А.Н., Харлампьевтарга Василий, Любовь уонна киһилэр оҕолоругар күндү ийэлэрэ, эбэлэрэ, хос эбэлэрэ, үлэ ветерана, Салбан нэһилиэгин төрүт олохтооҕо НОВГОРОВО Ксения Гаврильевна ыарахан ыарыыттан олохтон барбытынан дириг кутурбаммытын тиэрэбит. Ытыктыыр саҥаспыт быдан дьылларга бырастыт. Хамабаттатан Новгородова О.И. оҕолорунаан	Горнай оройуонунан төрүттээх Сельхозхимия кырдыаҕас тракториһа, тыыл уонна үлэ ветерана КОНТОВ Николай Афанасьевич ахсынны 17 күнүгэр ыарахан ыарыыттан күн сириттэн туораабытынан бары аймактарыгар, табаарыстарыгар, биригэ үлэ-лэбэтигэр дириг кутурбаммытын тиэрэбит. «Быйаг» ООО коллектива
Хамабатта саха-француз лицейин директоругар Эверстов Василий Иннокентьевичка, кэргэнигэр Эверстова Евдокия Владимировнага, коллегаларытыгар Оксана Васильевнага, Евгения Васильевнага, Анисья Николаевнага уонна киһилэр чугас дьонноругар тапталлаах ийэлэрэ, эбэлэрэ, хос эбэлэрэ НОВГОРОВО Ксения Гаврильевна ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тиэрэбит. Хамабатта саха-француз лицейин коллектива	Хамабатта нэһилигийн бочуоттаах ветерана, Саха республикатын үөрэтириитин туйгуна, Учууталлар учууталлара, педагогическай үлэ ветерана МУХИНА Анна Ивановна ыарахан ыалдыан олохтон туораабытынан кэргэнигэр Мухин В.В., таптыыр уолугар Мухин М.В., дьизэ кэргэттиригэр, чугас аймактарыгар дириг кутурбаммытын тиэрэбит. Салбан нэһилигийн олохтоох дьаһалтата, тыыл, үлэ ветеранара
Ытыктыыр дьоммутугар Эверстов Василий Иннокентьевичка, Евдокия Владимировнага, киһилэр улахан дьизэ кэргэттиригэр ийэлэрэ, эбэлэрэ, хос эбэлэрэ, үлэ, тыыл ветерана НОВГОРОВО Ксения Гаврильевна ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тиэрэбит. Хамабатта саха-француз лицейин коллектива	Выражаем глубокое соболезнование нашему однокласснику Николаю и его семье по поводу кончины после болезни горячо любимого отца, деда МАКАРОВА Григория Николаевича. Скорбим вместе с вами. Одноклассники
Салбан нэһилиэгин Ытык киһитэ, тыыл, үлэ ветерана, убаастыыр кырдыаҕаспыт НОВГОРОВО Ксения Гаврильевна уһун, ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан дириг кутурбаммытын тиэрэбит. А.Г. Таркаева, А.Д. Есеева, Л.Д. Ушницкая	Убаастыыр дьоммутугар Светлана Иннокентьевнага, оҕолоругар Коляга, Аленага, Лидага, күтүөтүгэр Женяга, кийиитигэр Аняга, сиэннэригэр таптыыр аҕалара, эһэлэрэ МАКАРОВ Григорий Николаевич ыарахан ыалдыан өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тиэрэбит. Аһыгытын тэҥнэ үлэстэбит. Римма, Иннокентий Федоровтар уонна оҕолор
Салбан нэһилиэгин олохтооҕо, Ытык кырдыаҕа, элбэх сиэн тапталлаах эбэтэ, ийэтэ НОВГОРОВО Ксения Гаврильевна ыалдыан олохтон барбытынан сиэннэригэр, оҕолоругар, кийииттигэр Евдокия Владимировнага, Василий Иннокентьевичка, чугас дьонноругар дириг кутурбаммытын биллэрэбит. Харитоновтар, Эверстовтар	Улуустаагы киһи балыһа администрацията, профсоюз комитетта, терапевтической отделение коллектива терапевтической отделение сэбиэдиссэйигэр Михайлова Любовь Ивановнага тапталлаах быраата МИХАЙЛОВ Николай Иванович ыарахан ыарыыттан эмискэ олохтон барбытынан дириг кутурбаммытын тиэрэбит.
Күндүтүк саныыр киһибит, бырааппыт, убайыт, таайыт НИКОЛАЕВ Семен Романович б.д. ахсынны 15 күнүгэр хомолтолохтук солүчүк күн сириттэн барбытынан аймактарытыгар, табаарыстарыгар, билэр дьонноругар дириг кутурбаммытын биллэрэбит. Убайдара, бырааттара, балтылара, Николаевтар, Артемовтар, Румянцевтар	Истинник саныыр, күндү доботторбутугар Айтална Дмитриевна, Виктор Герасимович Рожинарга тапталлаах ийэлэрэ, оҕолоругар эйбэс эбэлэрэ, Үөдэй нэһилиэгин олохтооҕо ЭВЕРСТОВА Мария Дмитриевна күн сириттэн туораабытынан куруйутан туран дириг кутурбаммытын тиэрэбит. Сутарбит аһыгытын тэҥнэ үлэстэбит. 1 Хомустаах орто оскуолатын 1977 с. бүтэрбит доботторгут
Күндүтүк саныыр кийиитпит ПАХОМОВА Елена Иннокентьевна ахсынны 18 күнүгэр ыарахан ыарыыттан олохтон барбытынан оҕолоругар Людага, Кешага, күтүөтүгэр Павелга, сиэннэригэр Наташага, ийэтигэр Руфова Мария Николаевнага, балтыларыгар Ульянага, Акулинага, бырааттар Тимофейга уонна киһилэр дьизэ кэргэттиригэр дириг кутурбаммытын тиэрэбит. Кытаатын.	1 Хомустаах олохтооҕо, биригэ үлэлиир убайыт Румянцев Прасковья Романовна НИКОЛАЕВ Семен Романович эмискэ олохтон туораабытынан биригэ төрөөбүттүгэр, бары аймактарыгар дириг кутурбаммытын тиэрэбит. 1 Хомустаах орто оскуолатын коллектива

Кылаабынай редактор В.Г. КАСЬЯНОВ
ОТДЕЛЛАР:
редакторы солбуяааччы — 41496, хаһыаты тангыс — 41332, бухгалтерия — 41141, факс — 41141, 41496.

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улуунун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральнай сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ПН №ТУ14-0216.**
Сурукка ааккытын-суолугун, үлэтигин, дьизит аадырыһын чопчу ыйын. Редакцияҕа кирипит суруктар төнөрүлүбэттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатыһын мэлдьи биир буолбат.**
«ЭНСИЭЛИ» - Нам улуунун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложная ул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru; editor@namtsy.sakha.ru

«Энсиэли» хаһыат РИС таһылына, таһылына уонна бэчээтиир сыһаар бэчээттэннэ. **Адырҕаһа:** Нам сэл. Заложная ул. №4 Формата А3. Кээмэйэ 2,0 бэчээт. Лиц **Көндү сыһаанан атыгылар Индекс — Р0005.** Тираһа — 1718 Бэчээккэ илии баттаньытын графика — 12:00 ч. 19.12.2014 с. Бэчээккэ илии баттанна — 11:20 ч. 19.12.2014 с.